

iklim krizinin farkındayız, harekete geçmeye hazırız!

Yuvam Dünya
Türkiye İklim Krizi Algısı Araştırması

yuvam^o
dünya

KONDA
ARAŞTIRMA VE DANIŞMANLIK

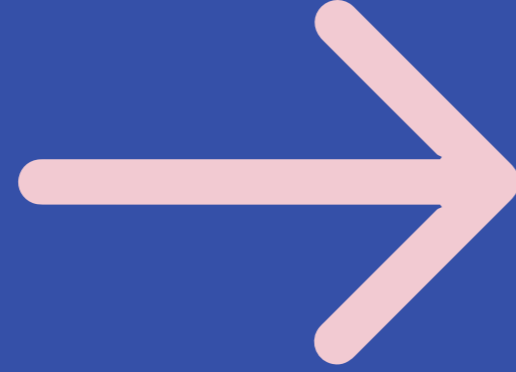
**BİRLEŞİK
ÖDEME**
UNITED PAYMENT

**SECURE
FUTURE**

Açıklama

İklim krizinin bir bakımdan da sağlık krizi olduğunun farkındayız. Konda iş birliğiyle hayata geçirdiğimiz Yuvam Dünya Türkiye İklim Krizi Algısı Araştırması'nda elde ettiğimiz çarpıcı detaylarla 2023 yılının dünyasında iklim krizine bakış açımızı genişletiyoruz.

Yuvamız dünyaya sevgi ve saygıyla...

Önsöz

Yuvam Dünya Türkiye İklim Krizi Algısı Araştırması 2023

Önemli not: Bu araştırmanın sonuçlarını Türkiye kamuoyu ile, ülkemizi derinden yaralayan deprem felaketinin gölgesinde paylaşıyoruz. Araştırmanın geçtiğimiz yılın ekim ayında gerçekleştirildiğini ve dolayısıyla deprem faciasının etkilerinin bu araştırmada yer almadığını özel olarak belirtmek isterim.

İklim kriziyle mücadele için çalışan Yuvam Dünya Derneği'nin ülkemizin saygın araştırma kuruluşlarından biri olan KONDA Araştırma iş birliğiyle, bu yıl ikinci kez gerçekleştirdiği Yuvam Dünya Türkiye İklim Krizi Algısı Araştırması 2023 yine çarpıcı sonuçlar ortaya koydu. Toplumun farklı kesimlerinin iklim krizinin nedenlerine, etkilerine ve bu krizle mücadele biçimlerine yönelik düşünce ve algıları ülkemizdeki 15 yaş üstü nüfusa yönlendirilen 75 ilin merkez dahil 327 ilçesinde yaşayan 2215 kişiye yöneltilen sorularla ölçüldü. Farklı demografik kümeleri anlamaya yardımcı olan verilerin bundan sonra yapacağımız çalışmalar için son derece önemli olduğunu düşünüyoruz. Çünkü ancak anladığımız ve tam olarak kavradığımız şeyleri değiştirebiliriz.

Yuvam Dünya Derneği olarak altını ısrarla çizdiğimiz gibi, iklim krizini durduracak olan, bireysel ve toplumsal olarak bakış açımızın değişmesiyle yaşayacağımız kültürel bir dönüşümdür. Bu dönüşümü de ancak geniş katılımlı bir toplumsal farkındalık ve kapsamlı bir iletişim sayesinde yapabiliriz. Sürdürdüğümüz bu araştırmalar yaşadığımız toplumun, farklı düşünce, yaş ve eğitim kategorilerindeki insanların iklim krizine bakışlarını anlamamız konusundaki en iyi araçlar olduğuna inanıyorum.

Peki bu yıl ikinci kez gerçekleştirdiğimiz Yuvam Dünya Türkiye İklim Krizi Algısı Araştırması bize neler söylüyor?

İklim Krizi ve Sağlık Arasındaki Bağ Güçleniyor

Birinci olarak 2023 Araştırması, toplumun iklim değişikliğini bu yıl en çok hava kirliliği, afetlerin artması ve olağan dışı mevsim olaylarının çoğalmasıyla ilişkilendirdiğini gösteriyor. Bu ilişkilendirme düzeyi geçtiğimiz yıla göre bir miktar daha yükselmiş.

Ancak bu yılki araştırmanın en çarpıcı sonuçlarından birinin, iklim krizinin sağlık ve çeşitli hastalıklarla ilişkilendirilmesiyle ilgili yanıtlarda ortaya çıktığını söylenebilir. Araştırmaya göre, toplumun yarısından fazlası gıda ve beslenme sorunlarının yaygınlaşması, solunum yolu ve kalp damar hastalıklarının kötüleşmesi, su ve taşıyıcı hayvanlar aracılığıyla bulaşan enfeksiyonların artması gibi durumları iklim kriziyle ilişkilendiriyor. İklim krizi ve sağlık arasındaki karmaşık ve çok yönlü ilişkiyi anlamak açısından bu bulguların büyük önem arz ettiğini düşünüyorum.

Bu kapsamda çevre sorunu sorulunca insanların aklına en çok sağlık konusunun gelmesi ise, çevre ve sağlık ilişkisi konusunda güçlü bir toplumsal bir farkındalık olduğunu gösteriyor. İnsanlar, çevre sorunu deyince en çok hava kirliliği, çevre ve doğa kirliliği, çöp ve atık sorunlarından bahsediyor.

EndiŖe Artınca Eylemler de Artıyor

Araştırma kapsamında iklim değişikliği konusundaki endiŖe seviyesini, kişilerin kendi hayatları ve gelecek nesiller için iklim değişikliğini ne derece tehlikeli buldukları da ölçüldü. Sonuçlara göre; her 10 kişiden 8'i iklim değişikliği konusunda endişeli olduklarını, her 10 kişiden 9'u iklim değişikliğinin gelecek nesiller için tehlike arz ettiğini, her 10 kişiden 7'si de iklim değişikliğinin kendi hayatları için tehlike arz ettiğini dile getiriyor. Ayrıca toplumun büyük biri kesimi, bu durumdan gelecek nesillerin daha fazla etkileneceğini düşünüyor.

Bu yılki araştırmanın en önemli bölümlerinden birinin de "Pratikler" başlığı olduğunu düşünüyorum. Bu başlık altında, çevresel sorunlar ve iklim krizi konusunda yurttaşların neler yaptıkları, neleri yapmaya hazır oldukları görmeye çalışıldı. Bulgular iklim krizine karşı bireylerin en çok yaptığı eylemlerin sırasıyla elektrik kullanımını azaltmak, geri dönüşüm, plastik kullanımını azaltmak ve araba yerine farklı ulaşım araçlarını kullanmak olduğunu ortaya koyuyor. Bu kapsamda her 4 kişiden 3'ü elektrik kullanımını azaltacak uygulamaları hayatlarına dahil ettiklerini, her 10 kişiden 7'si plastik kullanımını azalttığını ve toplumun yaklaşık yarısının araba yerine diğer ulaşım araçlarını kullandıklarını ifade ediyor.

Peki iklim değişikliği konusundaki endiŖe seviyeleri ile eyleme geçme arasında nasıl bir ilişki var? Araştırmaya göre, iklim değişikliği konusunda endişeler arttıkça bireylerin iklim krizine karşı harekete geçme istek ve arzuları artıyor. Ancak kendini iklim krizine karşı daha az kırılgan hissedenden kişiler, eyleme geçme konusunda daha istekli iken bunun arkasında bir sosyoekonomik neden yattığı da söylenebilir.

Yoksulluk arttıkça, kırılganlık artıyor ama eğitim seviyesi de genel olarak düşüyor. Dolayısıyla eğitilmiş ve sosyoekonomik açıdan daha iyi durumda olan bireylerin harekete geçmesinin daha kolay olduğunu görebiliyoruz. Düşük sosyoekonomik kesimler ise ne yazık ki daha kırılgan ve iklim krizinden daha acil risklerle kuşatılmış durumdadalar.

Daha Fazla Bilgi, Daha Fazla Farkındalık Getirecek

Ülkemizin büyük bir deprem afetinin ve felaketinin yaralarını sarmaya çalıştığı bu dönemde açıkladığımız araştırma sonuçlarını, Türkiye'nin genel sorunlarıyla birlikte düşünmemiz gerekiyor. Sosyoekonomik sorunlar ve yoksulluk başta olmak üzere, çeşitli sorun ve risklerle yüzyüze olan toplumun büyük bir çoğunluğunun, iklim değişikliği gibi kısa vadede hayatlarını alt üst etmeyeceğini düşündükleri riskler konusunda harekete geçmeleri çok kolay olmayacak. Halbuki Yuvam Dünya Türkiye İklim Krizi Algısı Araştırması 2023, açık bir şekilde Türkiye toplumunun iklim değişikliği konusundaki kıymete değer bir farkındalığı bulunduğunu ortaya koyuyor. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde birbirini etkileyen, tetikleyen çoklu krizler üzerine daha fazla düşünmemiz, tartışmamız gerekecek.

İklim krizi adım adım hayatımızın her alanını kuşatırken, araştırma sonuçlarının bize kısa orta ve uzun vadede neler yapmamız gerektiğini, hangi alanlarda eksiklerimiz olduğunu öğrenmemize ve nihayetinde de ortaya kapsamlı bir yol haritası çıkarmamıza yardımcı olacağına inanıyoruz.

Araştırmanın ve kamuoyuna sunduğumuz bu değerli bilgilerin, Türkiye'nin hem iklim krizi hem de diğer sorunlarını bir arada düşünmek için iyi bir vesile olması dileğiyle... Kaybettiğimiz vatandaşlarımıza rahmet, yakınlarına ve sevdiklerine başsağlığı; yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Kıvılcım Pınar Kocabıyık

Yuvam Dünya Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Son yıllarda KONDA olarak Yuvam Dünya Derneği de dahil olmak üzere farklı kurumlara iklim değişikliği ve farkındalığı üzerine daha sık aralıklarla araştırmalar yapıyoruz. Gördüğümüz Ŗey yıldan yıla farkındalığın ve buna bağlı olarak da endişenin yükseliyor olması. Dikkat çekici olan toplumdaki tüm demografik, ekonomik, kültürel kümeler iklim değişikliğinin ürettiği riskler ve sorunlar konusunda kendilerini kırılgan ve savunmasız hissediyorlar.

Geçtiğimiz yıl pandeminin kavurucu etkisi sürerken iklim krizi mi, pandemi mi daha büyük tehlike diye sorduğumuzda toplum iklim krizini işaret etmişti. Bu arada iklim krizi diyorum çünkü iklim değişikliğinin ürettiği ve üreteceği sorunlar enerji krizinden gıda krizine, temiz içme suyu krizinden çölleşmeye ortaya çıkan tüm sonuçlar artık kelimenin tam anlamıyla çoklu bir kriz alametidir. Gerek ülkemizin kurumları gerekse tüm dünyadaki kurumlar ve organizasyonlar maalesef bu krizin büyüme hızından daha yavaş aksiyon alıyorlar. Yerkürenin karşılaştığı bu var olma krizine karşı gerek küresel politikalar gerek ulusal kurumlar ve kurallar oldukça yetersiz.

Ŗunu da belirtmeliyim ki son dönemlerde iklim krizi farkındalığı yaratmak için bireylere yüklenen sorumlulukları da açıkçası adil bulmak güç. Buna rağmen bireylerin önlem almak, davranış değiştirmek konusundaki istenci oldukça yüksek. Son olarak gözümüze çarpan önemli noktalardan biri ise hepimizin farkında olduğu ve hayatın birçok alanını etkileyen toplumsal ve siyasi kutuplaşmanın etkisinin iklim krizi konusunda çalışmadığı. Yani toplumun tüm kesimleri siyasi görüş, hayat tarzı, inanç gibi özelliklerinden bağımsız olarak iklim krizini büyük bir tehdit olarak görüyor, kurumların harekete geçmesini istiyor ve bireysel olarak da harekete geçmeye istekliler. Umarım bu araştırma bulguları toplumun iklim krizine dair algı, tutum ve korkularını görünür kılar.

Bekir Ağırdır

KONDA Araştırma ve Danışmanlık Genel Müdürü

Yuvam Dünya Derneği'nin KONDA Araştırma iş birliğiyle yürüttüğü Yuvam Dünya Türkiye İklim Krizi Algısı Araştırması bir kez daha bize ödevlerimizi hatırlatıyor ve iklim krizini topluma anlatma noktasında daha çok yolumuz olduğunu, bugüne kadarki çabalarımızın yetersiz kaldığını bizlere gösteriyor. Araştırma özellikle iklim krizinin olumsuz etkilerinden haberdar olup, "Ben ne yapabilirim ki?" diyen kesimin, ne yazık ki iklim krizinin olumsuz etkileri hakkında gerçek anlamda bilgi sahibi olmadıklarını ve bireysel olarak neler yapabilecekleri hakkında ciddi bilgi eksiklerinin olduğunu ortaya koyuyor.

Rapor sonuçlarında görünen, ne yazık ki ciddi bir kesimin hala, ufak önlemler ve küçük değişiklikler ile iklim krizinin etkilerinin önlenebileceği kanısını taşıdıkları ve bu değişiklikleri de başkalarının yapmasını bekledikleri yönünde. Bunun en çarpıcı göstergelerinden bir tanesi, "Sorumluluk almalı mısınız?" sorusuna "Evet" cevabı verenlerin, "O zaman krizin etkilerini azaltmak için siz de günlük yaşamınızda Ŗu değişiklikleri yapın." dendiğinde çekimser kalıyor olmaları.

Şahsi kanaatim, toplumdaki bu bilgi eksikliğinin ve çekimsizliğin temel nedeni iklim krizinin neden olduğu sorunların, hala günlük hayatta karşılaşılan diğer sorunlar yanında daha önemsiz gibi görünmesi. Su ve gıda konularında yaşanan sorunların iklim krizi ile olan bağlantısına; çiftçiler, yani birebir üretimde bulunan insanlar dışında hiç kimsenin olumlu bir cevap verememiş olması, bizlere hala büyük çoğunluğun iklim krizinin etkilerini uzak gelecek bir zamanda ve gelecekteki başka bir zamanda yaşanacak olaylar gibi değerlendirdiğinin bir göstergesi.

Son olarak değinmek istediğim konu, ankete katılan kişilerin hala iklim krizini en fazla hava kirliliği ile ilişkilendiriyor olması. Bu yaklaşım da bize ne yazık ki bu konuyla ilgilenen bilim insanları, kurum ve kuruluşlar olarak bu konuyu topluma yeterince doğru ve açık bir şekilde anlatamamış olduğumuzu gösteriyor. Sonuç olarak, daha çok çalışmalıyız. Yuva Dünya Türkiye İklim Krizi Algısı Araştırması bizlere söylemlerimizde ve eğitimlerde hangi noktaların üzerine daha fazla eğilmemiz, hangi konulara daha fazla önem vermemiz gerektiğini açıkça gösteriyor.

Prof. Dr. Levent Kurnaz

Yuvam Dünya Derneği Bilim Kurulu Başkanı

İklim krizinin, acil müdahale gerektiren bir sağlık krizi olduğu kuşku götürmez bir gerçek. İklim ve sağlık bağlantısını ortaya koyan pek çok bilimsel araştırma, gözlem ve rapor olmasına rağmen maalesef toplumun oldukça fazla bir kısmının bu bağlantının farkında olmadığını görüyoruz. Bu araştırma kapsamında, kişilere yaşadıkları yerde iki yıl içinde başlarına gelme olasılığı en yüksek iki olayın neler olduğu sorularak bölgesel ve kişisel bir arkaplanda kişilerin iklim krizi ve sağlık hakkındaki genel algı ve farkındalıkları değerlendirildi.

Bu çerçevede, gıda ve beslenme sorunlarının yaygınlaşması, solunum yolu ve kalp damar hastalıklarının kötüleşmesi ve su ve taşıyıcı hayvanlar aracılığıyla bulaşan enfeksiyonların artması ve yaygınlaşması gibi bazı sağlık sorunlarının toplumun yarısından fazlası tarafından iklim krizi ile ilişkilendirilmesi olumlu bir bulgu olarak görülmekle beraber, bu farkındalığın toplum geneline henüz yayılmadığı söylenebilir.

Genel olarak bakıldığında iklim krizi ile ilgili nispeten yüksek hatta bazı alanlarda artan bir farkındalık ve endişe düzeyi olmasına rağmen, bu farkındalığın şu anda kişisel olarak algılanan sağlık riskine yansımadığını söyleyebiliriz. Bu bulgular bize iklim krizi ve sağlık ilişkisini toplumun daha geniş bir kesimine, daha derinlemesine ve çok boyutlu anlatmamız gerektiğini gösteriyor.

Prof. Dr. Mine Durusu Tanrıöver

Yuvam Dünya Derneği Bilim Kurulu Üyesi

İklim krizi, her geçen gün daha da derinleşiyor ve bu korkutucu tablo gezegenimizdeki tüm canlılar için ciddi bir tehdit oluşturuyor. Sürdürülebilirliği sağlamak, bir sosyal sorumluluktan öte, hepimizin ödevi. Hatta bunun bir zorunluluk olduğunu toplumun tüm katmanları nezdinde yaygınlaştırmalıyız. Ayrıca ülkemizde Şubat 2023'te yaşadığımız depremin maalesef ki insanlık üzerinde olduğu kadar çevre için de geri dönülemez etkileri oldu. Çevre ya da iklim ile ilgili ne yazık ki hazırlanma, bekleme lüksümüz kalmadı. Beklenmedik afetlerin de sarsıcı etkileri, problemleri daha da katmerli hale getiriyor. Var olan tüm alışkanlıklarımızı bugün değiştirmek ve başka bir yaşama biçimi oluşturmak zorundayız.

Sunduğumuz ürün ve hizmetlerle, geleceğe ve gelecek nesillere dokunan bir şirket olarak dünyamızın varlığını sağlıklı devam ettirmesi için sahip olduğumuz sorumluluğun farkındayız. Doğayı korumak adına gösterdiğimiz çalışmalarımızla, sektöre örnek olabilecek bir çizgide ilerlemek en büyük hedefimiz.

Birleşik Ödeme olarak bu bilinçle, çevreye saygılı bir şirket olma kararlılığımızı, gerçekleştirdiğimiz ve önümüzdeki günlerde genişleteceğimiz politikalarımızla devam ettireceğiz. Bu amaçla çalışanlarımızın daha sorumlu bireyler ve ebeveynler olması adına da 2023 yılı içerisinde Yuvam Dünya ile çeşitli atölyeler düzenleyeceğiz. Sahip olduğumuz ortak endişeyi, ortak bilinçle çözebilmek adına Yuvam Dünya'ya olan desteğimizi genişletmekten ve Konda iş birliğiyle gerçekleştirilen bu araştırmanın destekçisi olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

İlker Sözdinler

Birleşik Ödeme CEO'su

Araştırmamıza katılanların cinsiyet dengesi neredeyse eşit!

Her 100 kişiden 49'u kadınlardan, 51'i erkeklerden oluşuyor.

Araştırmamıza katılanların %33'ü 18-32 yaş aralığında iken %32'si 18-32 yaş ve yine %42'si 49 yaş üzeri kişilerden oluşuyor. 15-17 yaş aralığındaki reşit olmamış kişiler ise %3'lik dilimi oluşturuyor.

18-25 yaş arası gençler toplam araştırma katılımcılarının %18'ini oluşturuyor.

Araştırmanın katılımcılarından Türkiye ortalaması üzerinde eğitim

Katılımcılara gruplandırarak baktığımızda %43 lise altı eğitime sahipken %31 lise mezunu ve %26 ise üniversite ve üzeri eğitime sahip.

Katılımcıların büyüdüğü yerlerde de olabildiğince eşit bölünmeler dikkat çekiyor.

Görüştüğümüz kişilerin %62'si evli, %29'u bekar, %4'ü dul, %3'ü boşanmış ve son olarak da %1'i sözlü ve nişanlılardan oluşuyor.

Katılımcıların büyük çoğunluğu çekirdek ailelerle yaşıyor

Katılımcılara kimlerle yaşadığını sorup gruplandırdığımızda %68'i çekirdek ailesiyle, %12'sini yalnızca eşiyile, %8'inin 3 nesil geniş ailesiyle yaşadığını görüyoruz. %7'lik kesim ise tek başına yaşıyor.

Katılımcılara kendileriyle birlikte yaşayan çocukları olup olmadığını ve yaşlarını sorduğumuzda %40'ının 18 yaş altından çocuklarıyla yaşadığını görüyoruz.

18 yaş altında çocukları olanların dağılımını da bu şekildedir.

Demografik araştırmanın sonuçları ise bu şekilde

Yaş gruplarına baktığımızda 18-32 yaş arasındaki kişilerin yüzde 23'ü, 33-48 yaş arasındakilerin yüzde 74'ü ve 49 yaş ve üzeri kişilerin yüzde 25'inin hanesinde çocuk olduğunu görüyoruz.

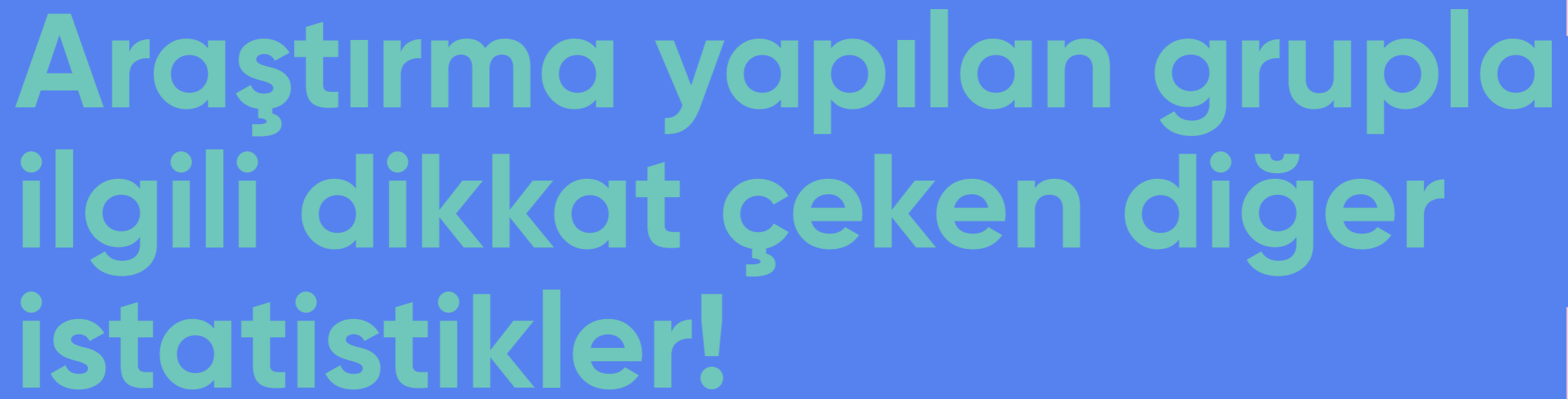
Eğitim seviyesi arttıkça çocuk sahibi olma seviyesi düşüyor. Lise altı eğitime sahip kişilerin yüzde 46'sı, üniversite mezunlarının ise yüzde 33'ünün çocuğu var. Bunun bir sebebi elbette eğitim durumunun çocuk sahibi olma konusuna direkt etkisi olabilir. Fakat üniversite mezunlarının yaş ortalamasının daha düşük olduğunu aklımızdan çıkarmamız gerekiyor. Dolayısıyla üniversite mezunlarını daha genç kişiler oluşturduğu için evlenme ve çocuk sahibi olma oranları da doğal olarak etkilenecektir. Öte yandan büyüyen yerin çocuk sahibi olma konusunda çok da etkin bir rol oynamadığını görüyoruz.

Evli kişilerin yüzde 60'ı, dulların yüzde 19'u ve boşanmış kişilerin yüzde 25'i hanelerinde çocuklarıyla beraber yaşıyor.

Muhafazakarlık seviyesi arttıkça çocuk sahibi olma durumu da artıyor. Kendini Modern olarak tanımlayanların yüzde 30'u, Geleneksel Muhafazakarların yüzde 46'sı, Dindar Muhafazakarların ise yüzde 52'si evinde çocuklarıyla beraber yaşıyor. Muhafazakarlık gibi dindarlık seviyesinin de çocuk sahibi olmakla bağlantılı olduğu görülüyor.

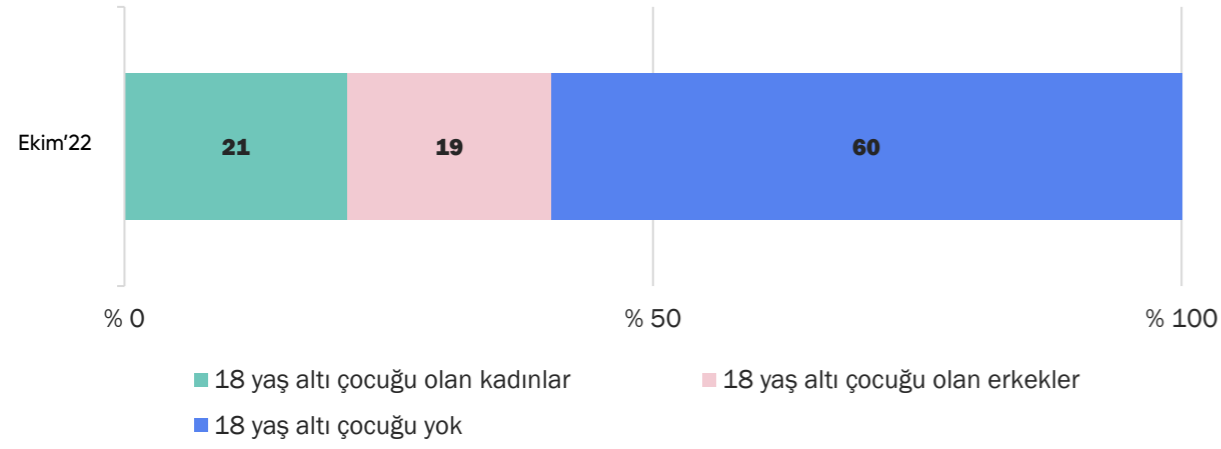
Türklerin yüzde 40'ı, Kürtlerin ise yüzde 46'sı hanelerinde 18 yaş altı çocuklarıyla yaşıyorlar.

Gelir durumunun da az çok çocuk sahibi olmakla bağlantılı olduğunu görüyoruz. Toplumun en alt yüzde 20'lik grubunu oluşturan alt gelir grubuna sahip kişilerin yüzde 53'ü, toplumun en üst yüzde 20'lik grubunu oluşturan üst gelirli olan ise yüzde 20'si hanesinde çocuklarıyla beraber yaşıyor.

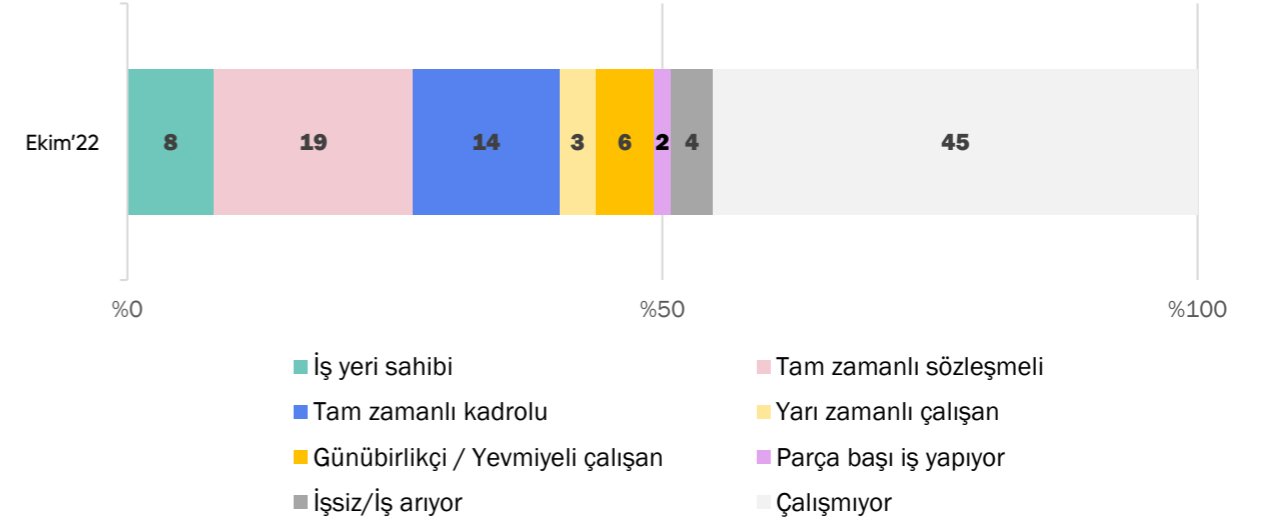

**Araştırma yapılan grupla
ilgili dikkat çeken diğer
istatistikler!**

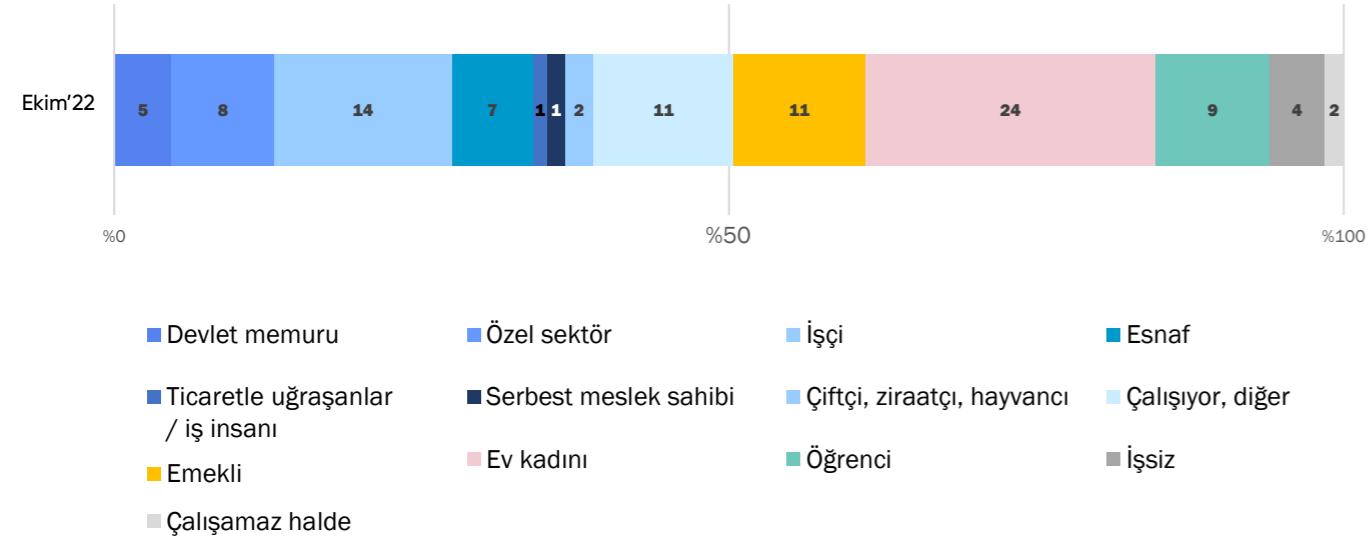
Evinde 18 yaş altı çocuğu olanlar ve olmayanlar

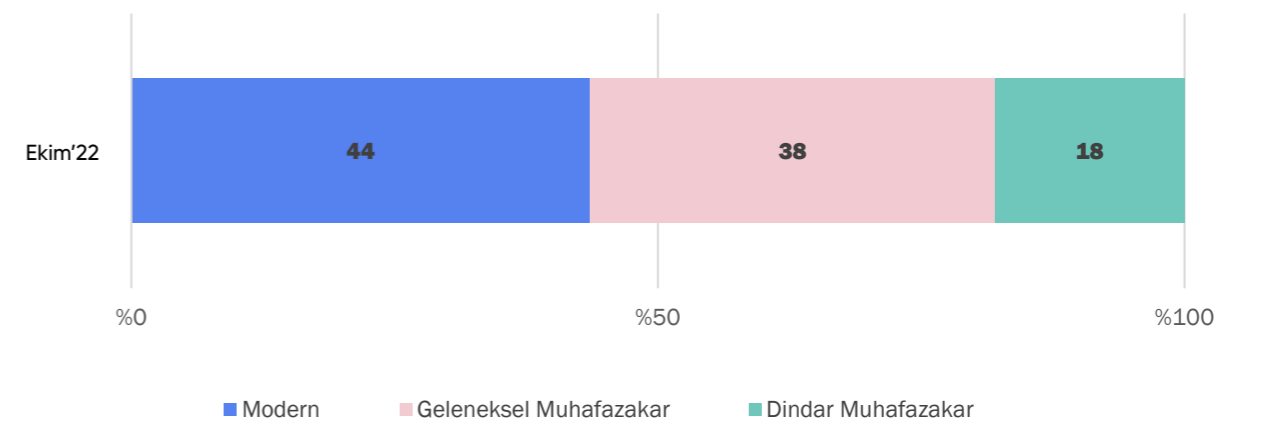
Çalışma durumunuzu en iyi hangisi tarif ediyor?

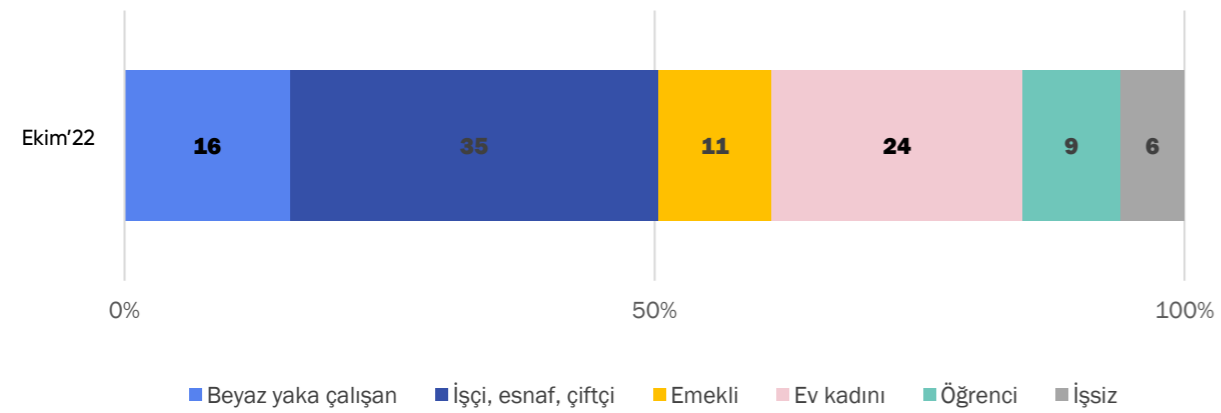
Çalışma durumu

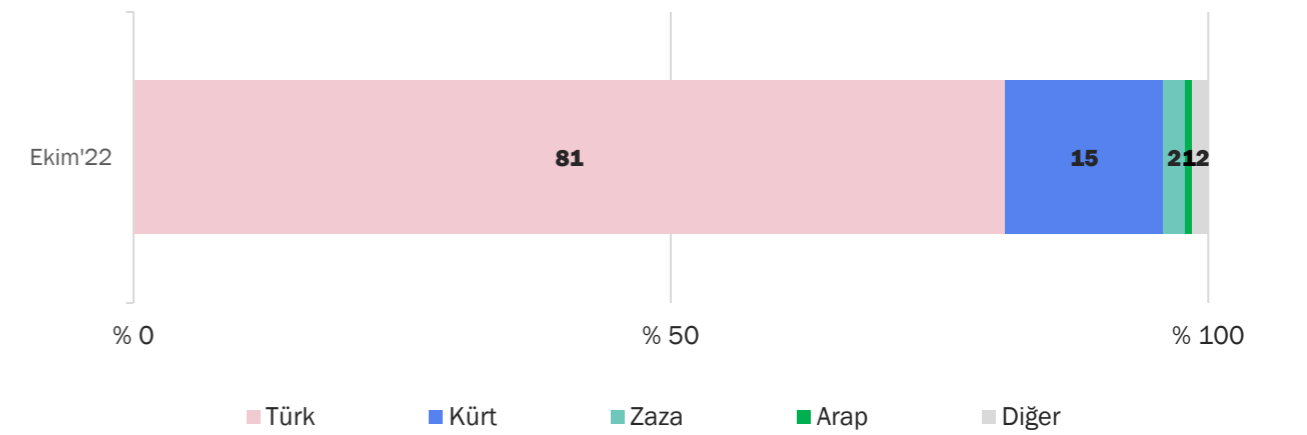
Hayat tarzı

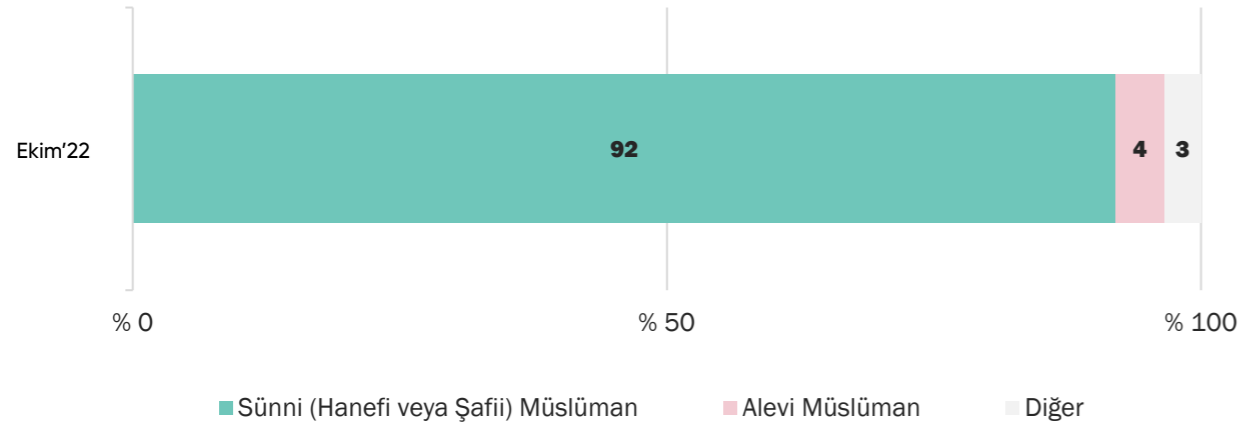
Çalışma durumu gruplanmış

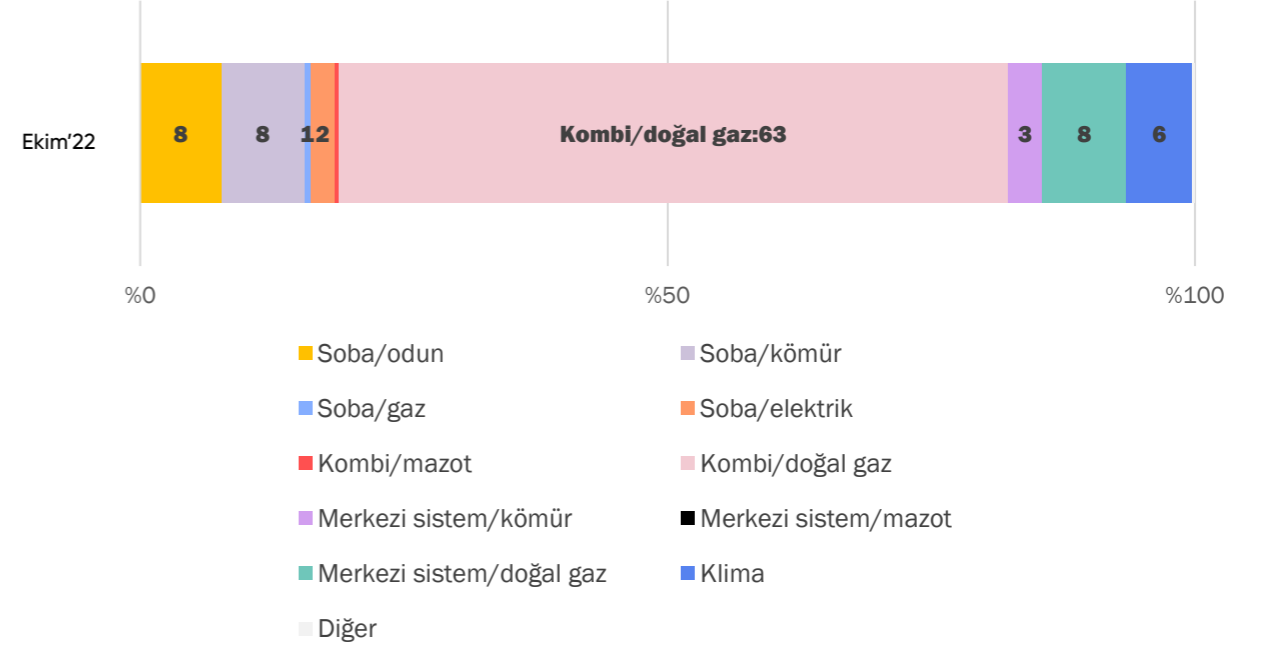
Etnik köken

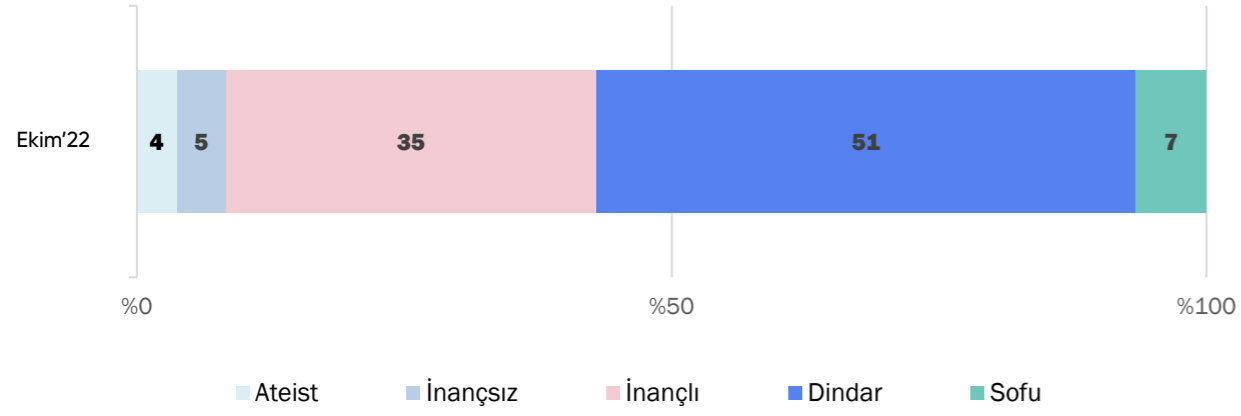
Din/Mezhep

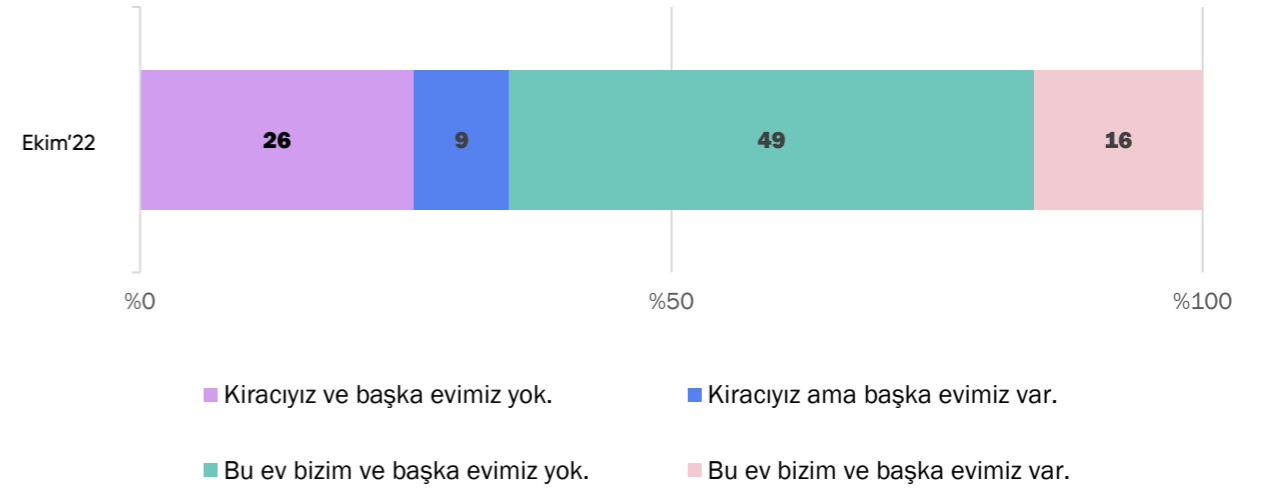
Evinizi nasıl ısıtıyorsunuz?

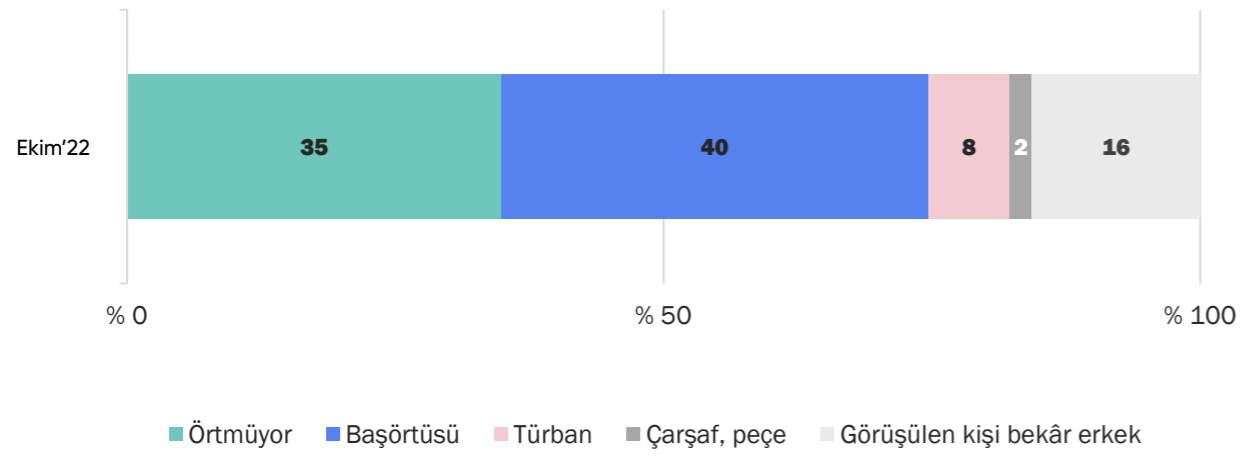
Dindarlık

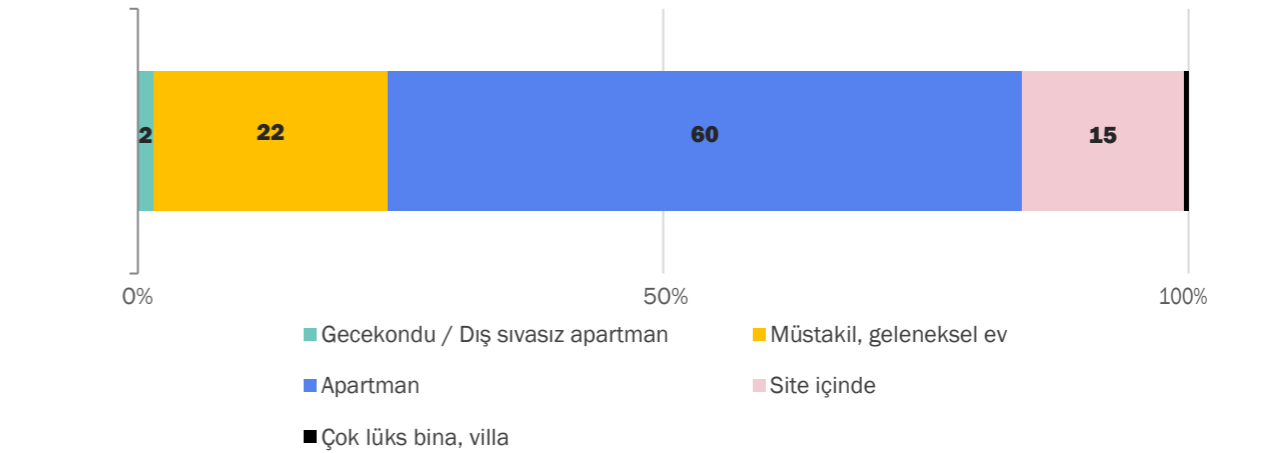
Oturduğunuz evin sahibi misiniz?

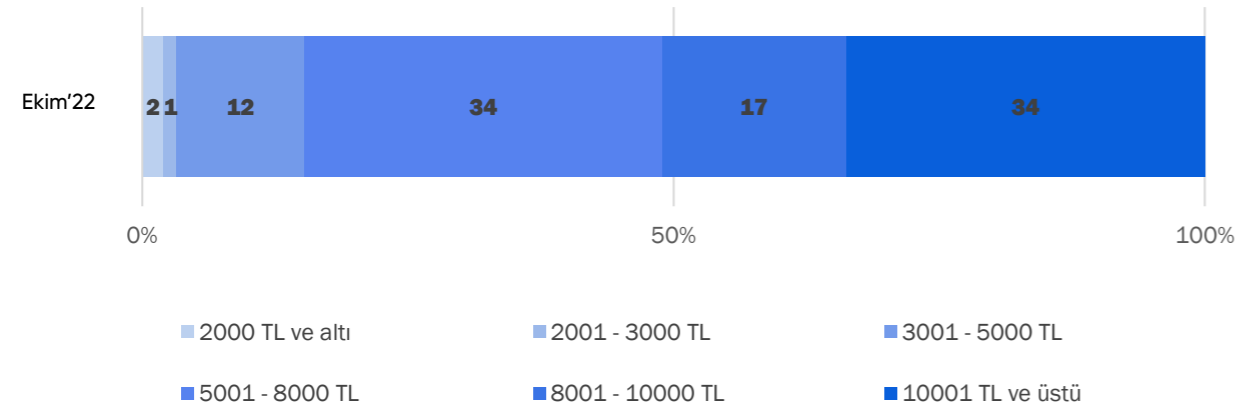
Örtünme durumu

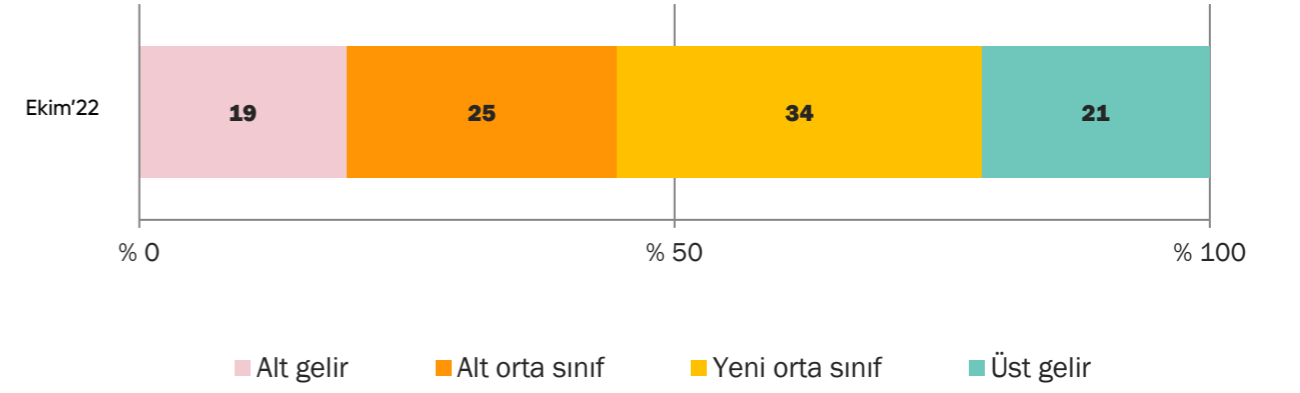
Oturulan evin tipi

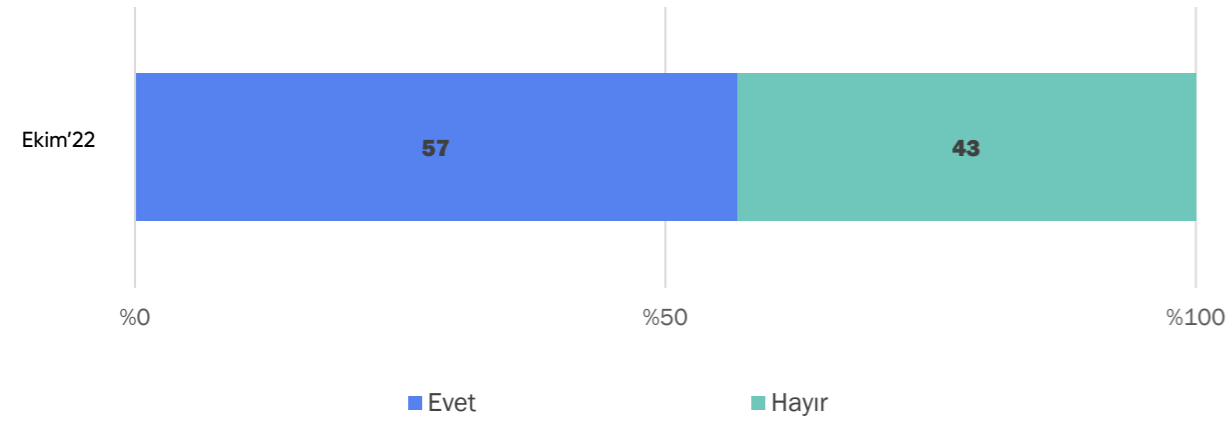
Aylık hane geliri

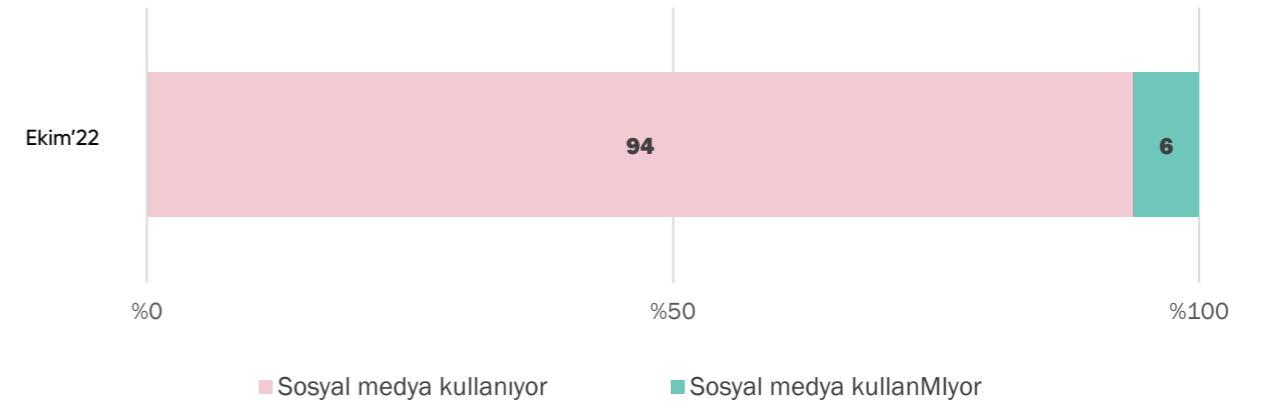
Ekonomik sınıflar

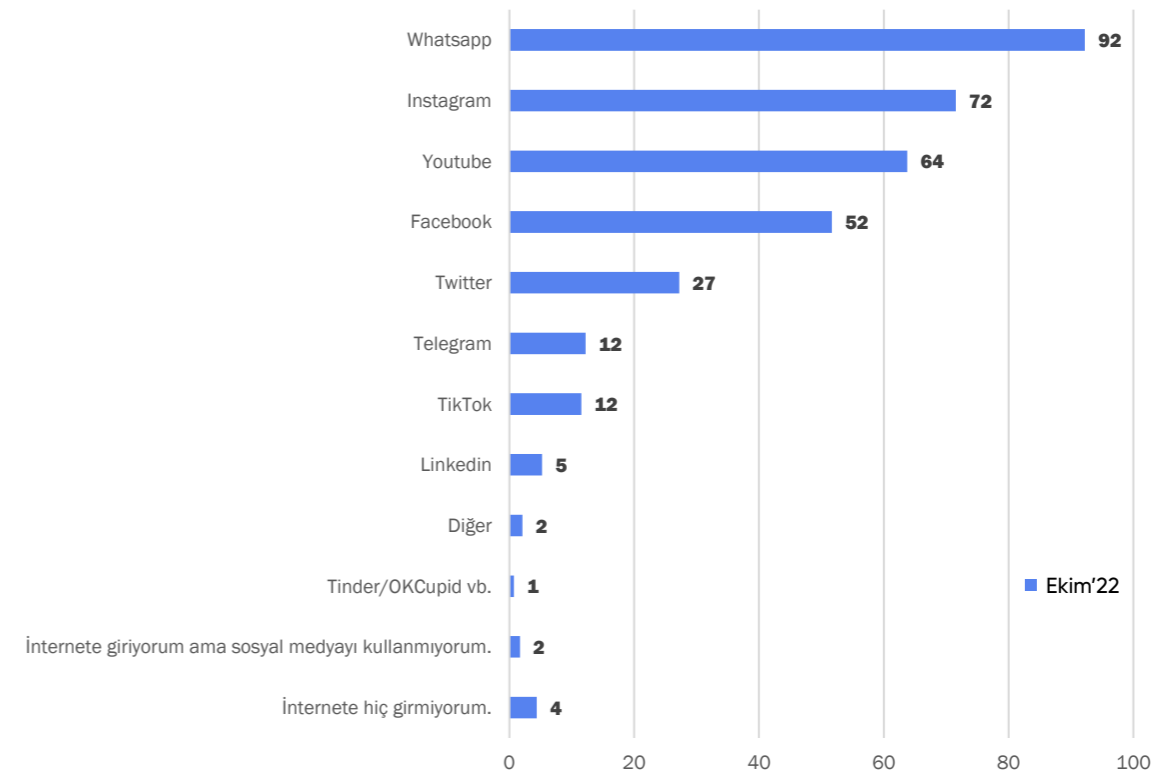
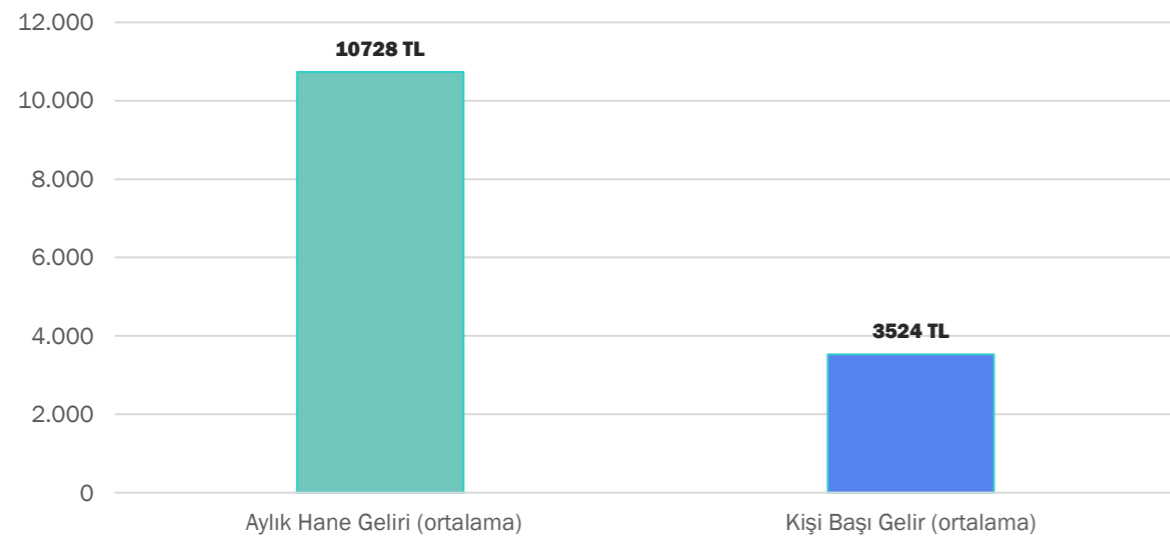
Bu haneye ait olan arabanız var mı?

Sosyal medya kullanımı

Aylık gelir ve ekonomik sınıflar

İKLİM KRİZİ FARKIN- DALIĞI

Hava kirliliği ve doğal afetlerin iklim kriziyle ilişkilendirilmesinde artış var

Geçtiğimiz yıl Yuvam Dünya için yaptığımız araştırmada sorduğumuz bazı soruları bu yıl da sorduk. Bunlardan biri iklim değişikliğinin ilişkili olduğu diğer meselelerdi. Geçtiğimiz yıla kıyasla hava kirliliği, orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artması, olağan dışı mevsim olaylarının çoğalması, bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalması gibi konularla iklim krizinin ilişkilendirilmesinin arttığını görüyoruz.

Geçen sene yüzde 61 ile olağan dışı mevsim olaylarının çoğalması iklim kriziyle en ilişkili konu olarak görülürken bu sene iklim kriziyle en alakalı bulunan konu yüzde 78 ile hava kirliliği. Geçen yıla kıyasla hava kirliliğini iklim kriziyle ilişkilendirme oranı yüzde 19 artmış durumda.

Geçen seneye kıyasla en çok azalan ilişkilendirme yüzde 13 ile gıda fiyatlarının artması, yüzde 12 ile salgın hastalıkların devam etmesi ve yine yüzde 12 ile gıdaya erişimin zorlaşması. Bu 3 seçenekten 2 tanesinin ekonomik sebeplerle ilişkilendirilebilir olması dikkat çekici. Bir başka deyişle toplum gıdaya erişimin zorlaşması ve gıda fiyatlarının artmasını bu yıl iklim değişikliği ile değil daha çok ekonomik kriz ile ilişkilendiriyor olabilir.

Mevsim olaylarının artışı iklim kriziyle ilişkilendiriliyor

İklim değişikliği üzerine farkındalığını ölçmek için geçen sene de sorduğumuz "İklim değişikliğinin şimdi sayacaklarımdan hangileriyle ilişkili olduğunu düşünüyorsunuz?" sorusunu bu sene tekrar yönelttik.

Toplumun yüzde 63'ü olağan dışı mevsim olaylarının artmasını iklim değişikliği ile ilişkilendiriyor.

Bu soruya olağan dışı mevsim olayları yanıtını verenleri daha detaylı incelediğimizde öncelikle toplumun tüm kesimlerinin bu şıkki tercih ettiğini görüyoruz.

Gözümüze çarpan bir diğer durum yaş ortalaması azaldıkça ve eğitim seviyesi yükseldikçe bu şıkka rağbetin artması. Ayrıca hayat tarzı modernleştikçe ve gelir durumu arttıkça da iklim değişikliğinin olağan dışı mevsim olaylarıyla ilişkilendirilmesi artıyor.

Bu şıkka en çok rağbet edenler ise 15-17 yaş arası gençler, öğrenciler, üniversite mezunları ve üst gelir grubuna ait kişiler.

Çoğunluk, afetlerin iklim kriziyle ilgili olduğunu söylüyor

Hava kirliliğinden sonra en çok tercih edilen şık ise afetlerin artması. Toplumun yüzde 67'si orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artmasını iklim değişikliği ile ilişkilendiriyor.

Orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artması şikkını seçenlerin detaylı demografik kırılımlarını incelediğimizde, yine toplumun çoğu kesiminin afetleri iklim kriziyle ilişkilendirdiğini görüyoruz.

Yine bu durumu da gençler, modernler, üniversite mezunları, ,inançsız kesim ve üst gelir grubu ortalamaya kıyasla daha fazla ilişkili bulmuş.

En az ilişkilendirenler ise kendini hayat tarzı bakımından Dindar Muhafazakar olarak tanımlayanlar.

Diğer pek çok durumda da karşımıza çıktığı gibi kadınlar erkeklere kıyasla afetleri iklim kriziyle ilişkilendirmeye daha yatkın. Ayrıca yine buna benzer bir şekilde 18 yaş altı çocuğu olan kadınlar afetleri 18 yaş altı çocuğu olan erkeklere kıyasla daha fazla iklim kriziyle ilişkilendirmekte. Öte yandan bu grup içinde bu durumu iklim kriziyle en fazla ilişkilendirenler çocuğu olmayanlar.

Önemli bir çoğunluk gıdada fiyat artışını iklim kriziyle yorumluyor

Toplumun yüzde 41'i gıda fiyatlarının artmasını iklim değişikliği ile ilişkilendiriyor.

Gıda fiyatlarının artması ile iklim krizini ilişkilendirenleri incelediğimizde toplumun çoğunluğunun arada bir ilişki kurmadığını gözlemliyoruz.

Bu durumu iklim kriziyle en az ilişkilendirenler 18 yaş altı çocuğu olan erkekler, 15-17 yaş arası gençler, Kürtler, İnançsızlar, beyaz yaka çalışanlar ve işsizler,

Ortalamaya kıyasla daha fazla ilişkilendirenler ise kasabada büyüyenler, işçi, esnaf, çiftçiler ve üst gelire sahip kişiler.

Daha önce gördüğümüz olağan dışı mevsim olaylarının artması, hava kirliliği vb. durumlar için yaş ortalaması azaldıkça iklim değişikliği ile ilişkilendirme de artıyordu. Gıda fiyatlarının artmasında ise yaş ortalaması arttıkça ilişkilendirme artıyor. Bir başka deyişle diğer durumların aksine gençlere kıyasla yaşlıların bu durumu iklim değişikliğiyle alakalı bulma ihtimali biraz daha fazla.

Bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalması iklim kriziyle alakalı

Toplumun yüzde 54'ü bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalmasını iklim değişikliği ile ilişkilendiriyor.

Bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalmasını toplumun yarısından biraz fazlası iklim kriziyle ilişkilendiriyor. Dolayısıyla ortalamalar da genellikle nötr ile 1 yani pozitif bir ilişkilendirme arasında seyrediyor.

İlişkilendirmeleri yakından incelediğimizde diğer pek çok durumda da olduğu gibi yine benzer bir manzarayla karşılaşılıyor. Kadınlar erkeklere kıyasla, 18 yaş altı çocuğu olan anneler 18 yaş altı çocuğu olan babalara kıyasla, 15-24 yaş arası gençler 25 yaş ve üstüne kıyasla çok daha fazla bir biçimde biyoçeşitliliğin azalmasını iklim değişikliği ile ilişkilendiriyor. Ayrıca eğitim seviyesi, modernlik ve gelir seviyesi arttıkça, inanç seviyesi düştükçe bu ilişkilendirme de artıyor.

Çalışan kesimde ise beyaz yakalılar, öğrenci ve işsizler bu ilişkiyi kurmaya çok daha yatkın.

En az ilişkilendirenler lise altı eğitime sahipler, Dindar Muhafazakarlar ve kendini en dindar olarak tarif eden kesim olan sofular. Bu kişilerin ilişkilendirmesi yüzde 50'nin altında olduğu için ortalamaları da -1 yani hayır demeye daha yakın.

Önemli bir kesime göre salgın hastalıklar iklim krizinden kaynaklanıyor

Toplumun yüzde 39'u salgın hastalıkların devam etmesini iklim değişikliği ile ilişkilendiriyor. Yüzde 61'lik çoğunluk ise arada bir ilişki olmadığını düşünüyor.

Ortalamaya kıyasla biraz daha fazla ilişkilendirenler ise gençler, kasabada büyüyenler, inançsız kesim, emekliler ve öğrenciler.

En az ilişkilendirenler ise erkekler, 18 yaş altı çocuğu olmayan erkekler, 33-48 yaş arası kişiler, Kürtler ve ev kadınları. Dindarlık bakımından kendini en çok dindar olarak tanımlayan ateist ve sofular da ortalamadan biraz daha az oranda bu ilişkilendirmeyi yapmışlar.

Öte yandan bu farkların çok da büyük farklar olmadığını belirtmeliyiz. Yani toplumun çoğunluğu yüzde 37 ile yüzde 44 aralığında bir ilişkilendirme yapıyor.

İklim krizi gıda erişimine engel oluyor

Toplumun yüzde 36'sı gıdaya erişimin zorlaşmasını iklim değişikliği ile ilişkilendiriyor. Toplumun çoğunluğunun iklim krizi ile gıdaya erişimin zorlaşmasını bağdaştırmıyor.

Özellikle muhafazakarlık seviyesi ve inanç seviyesi arttıkça bu ilişki iyice düşüyor. Bunun bir sebebi muhafazakar ve dindarların gıdaya erişimi nasip, kısmet gibi kavramlarla ve Tanrının takdiri ile açıklamaya daha yatkın olmalarından olabilir.

Ayrıca üst gelirli olan diğer ekonomik sınıflara kıyasla gıdaya erişimi biraz daha fazla oranda iklimle ilişkilendirmeleri gözden kaçmamalı.

Geniş meslek gruplarında ise bu durumu iklim değişikliğiyle en çok ilişkilendirenler öğrenciler ve emekliler.

İklim krizi göçe sebep veriyor

Toplumun yüzde 33'ü göçlerin artmasını iklim değişikliği ile ilişkilendiriyor. Böylece göçlerin artması toplumun iklim kriziyle en az ilişkilendirdiği konulardan birisi olarak karşımıza çıkıyor.

Yaş ortalaması, eğitim seviyesi, şehirleşme ve modernlik arttıkça, inanç durumu azaldıkça göç ve iklim değişikliği arasında bağ kurma durumu artıyor. En çok bağ kuran kesimler ise inançsızlar, üniversite mezunları, emekliler ve üst gelire sahip kişiler.

Pek çok farklı konuyu kadınların daha fazla iklim değişikliği ile bağdaştırdığını görmüştük. Göç mevzusunu ise erkekler kadınlara kıyasla biraz daha fazla iklimle ilişkilendiriyorlar. Aynı durum yaşta da kendini gösteriyor. Genellikle gençler iklim değişikliğini farklı konularla daha fazla bağdaştırıyorlar. Göç mevzusunda ise bu durum tersine dönüyor. Yaşlılar gençlere kıyasla biraz daha fazla oranda göç ve iklim bağlantısı kuruyor.

Göçle iklim arasında en az bağlantı kuranlar ise Kürtler, kendini en dindar kesim olarak tarif eden Sofular ve alt gelir sahipleri.

Gençlere göre deniz seviyeleri iklim krizi sebebiyle yükseliyor

Toplumun yüzde 33'ü deniz seviyesinin yükselmesini iklim değişikliği ile ilişkilendiriyor. Göçle birlikte toplumun iklim değişikliğiyle en az ilişkilendirme yaptığı bir diğer konu deniz seviyesinin yükselmesi. Çoğunluk bu durumu iklim değişikliği ile alakalı bulmuyor.

Eğitim seviyesi düştükçe, yaş ortalaması, muhafazakarlık, dindarlık ve köyde büyüme durumu arttıkça deniz seviyesi yükselmesi ile iklimin ilişkilendirilmesi de düşüyor. Bir başka deyişle yaşlılar, düşük eğitim seviyesine sahipler, muhafazakar ve dindarlar, köyde büyüyenler bu iki durumu daha az oranda bulmuşlar. Ayrıca dikkat çekilmesi gereken bir başka demografi de kadınlar ve 18 yaş altı çocuğu olan kadınlar. Erkekler kadınlara kıyasla deniz seviyesi yükselmesini iklim değişikliğiyle daha büyük oranda alakalı buluyor.

Bu iki durumu en fazla ilişkilendirenler ise ateistler. Araştırmamıza katılan ateistlerin yarısından fazlasının bu şikâi işaretlediğini anlıyoruz.

Meslek grubu fikir beyan etmede önemli bir etken

İklim değişikliği farkındalığını ayrıntılı olarak mesleklere göre incelediğimizde bazı dikkat çekici bulgularla karşılaşılıyor.

Hava kirliliği, afetlerin artması, olağan dışı olayların artması gibi konularda az çok bir fikir birliği mevcut.

Öte yandan çiftçi, hayvancı ve ziraatçılar suya erişimin zorlaşması, gıda fiyatlarının artması, gıdaya erişimin zorlaşması, bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalması, afetlerin artması gibi konuları ortalamaya kıyasla çok daha fazla oranda iklim değişikliği ile ilişkilendiriyorlar.

Ayrıca tüccarlar olağan dışı mevsim olaylarının çoğalmasını ve göçlerin artmasını ortalamaya kıyasla daha fazla iklim değişikliği ile ilişkilendirmişler.

Ziraatçiler doğal afet, su erişimi, doğal afetler konularını daha çok ilişkilendiriyor

Ortalama olarak gördüğümüz mesleğe göre iklim krizi farkındalığında dikkatimizi çeken bu meslek gruplarının farklılaşmasını yüzdelerle de vermek istedik. Örneğin suya erişimin zorlaşması ortalama olarak yüzde 47 oranında tercih edilirken çiftçi, ziraatçı ve hayvancıların yüzde 65'i bu durumu iklim kriziyle ilişkilendirmiş.

Aynı durum gıda fiyatlarının artmasında da mevcut. Toplumun yüzde 41'i gıda fiyatlarının artmasını iklim değişikliği ile ilişkilendirirken çiftçi, ziraatçı ve hayvancılar da bu oran yüzde 54. Toprakla ve hayvancılıkla uğraşan insanların, gıda fiyatlarının artması ve suya erişim gibi kendi işlerini ilgilendiren bu konularda; toplumun ortalamasına göre iklim krizi konusunda daha fazla farkındalığa sahip olmalarının önemli bir bulgu olduğunu düşünüyoruz.

Çiftçi, ziraatçı ve hayvancıların ortalamaya göre biraz daha fazla farkındalığa sahip olduğu diğer 2 konu ise bitki çeşitliliğinin azalması ve gıdaya erişimin zorlaşması. Toplumun yüzde 54'ü bitki ve hayvan çeşitliliğinin azalmasını iklim değişikliğine bağlarken çiftçilerde bu oran yüzde 66. Ayrıca devlet memurları ve işsizler de bu durumu iklim kriziyle daha fazla ilişkilendiriyorlar.

Toplumun yüzde 36'sı gıdaya erişimin zorlaşmasını iklim değişikliğine bağlarken çiftçi, ziraatçı ve hayvancılar da bu oran yüzde 52'ye çıkıyor. Daha önceki grafiklerde de açıkladığımız gibi tarım ve hayvancılıkla uğraşan kişilerin bu konularda daha fazla farkındalığına sahip olması beklenebilecek bir durum olsa da aynı zamanda gözden kaçırılmaması gereken önemli bir bulgu.

Son olarak tarım ve hayvancılıkla uğraşan insanlar orman yangını, sel, kuraklık gibi afetlerin artmasını iklim değişikliği ile daha fazla ilişkilendiriyorlar. Toplumun yüzde 67'si afetlerin artmasını iklimle ilişkilendirirken çiftçilerde bu oran yüzde 81. Çiftçiler dışında bu durumu iklimle daha fazla ilişkilendiren bir diğer meslek grubu da yüzde 80 ile serbest meslek sahipleri.

Ticarette uğraşanların iklim krizine bakışı daha farklı

Ticarette uğraşanlar ve iş insanları da ortalamaya kıyasla bazı olayları iklim değişikliğiyle daha fazla ilişkilendiriyor. Bunlardan biri göçlerin artması. Toplumun yüzde 33'ü göçlerin artmasını iklim değişikliğine bağlarken ticarette uğraşanlar ve iş insanlarında bu oran yüzde 53.

Diğer konu ise olağan dışı mevsim olaylarının çoğalması. Toplumun %63'ü bu durumu iklim değişikliğine bağlarken ticarette uğraşanlar ve iş insanlarında bu oran yüzde 85'e çıkıyor.

Sağlık problemlerinin ilişkilendirilmesinde sonuçlar ilginç

Kişilere belli sağlık problemleri verdik ve hangilerinin iklim kriziyle ilişkili olduğunu sorduk. Buna göre en yüksek oy alan cevapları sıraladık. İlk 3 cevaba baktığımız zaman yüzde 66'lık bir kesim gıda ve beslenme sorununun yaygınlaşmasını, yüzde 63 solunum yolu ve kalp damar hastalıklarının kötüleşmesini, yüzde 56 su ve taşıyıcı hayvanlarla bulaşan hastalıkların artması ve yaygınlaşmasını iklim kriziyle alakalı görüyor.

En az ilişki kurulan olaylar ise yüzde 20 ile kaza ve yaralanmaların artması ve yüzde 35 ile sağlık hizmetlerinden faydalanmadaki eşitsizliklerin artması.

Çevre sorunu denince akla gelenler oldukça çeşitli

Bu grafikte açık uçlu sorduğumuz "Çevre sorunu deyince aklınıza ne geliyor?" sorusunu sadece verilen ilk cevaba göre gruplandırdık. Örneğin kişiler hava kirliliği ve su kirliliği dediyse cevaplarını hava kirliliğine aldık. Dolayısıyla bu grafikte görülen değerleri "kişilerin aklına ilk gelen çevre sorunu" olarak görmekte fayda olacağını düşünüyoruz.

Her 100 kişiden 18'inin aklına ilk gelen çevre sorunu hava kirliliği, 13'ünün çevre ve doğa kirliliği, 13'ünün çöp ve atıklar, 12'sinin ise kirlilik gibi genel bir kavram. Buna su ve deniz kirliliğini de eklediğimizde aslında yüzde 59'un aklına ilk gelen şeyin kirlilikle alakalı olduğunu görüyoruz.

Sorunlar hakkında diğer akla gelenlerin oranı da oldukça fazla

Az önce gösterdiğimiz grafikte kişilerin aklına ilk gelen çevre sorununu göstermiştik. Burada ise söylenen tüm sorunların toplamını sunuyoruz. Diğer grafikte benzer şekilde kişilerin en fazla aklına gelen çevre sorunu yüzde 22 ile hava kirliliği, yüzde 17 ile çevre kirliliği, yüzde 16 ile çöp ve geri dönüşüm sorunu, yüzde 13 ile kirlilik geliyor.

Su kirliliğiyle birlikte basit bir hesaplama yaptığımızda her 4 kişiden 3'ünün aklına kirlilik sorunu geliyor.

İklim değişikliği, doğal afetler, kuraklık gibi ciddi sorunlar ise insanların aklına çok daha az gelmekte.

Ağaçların kesilmesini yanlış bulanların oranı açık ara önde!

Ekonomik kalkınma için ormanların kesilip kesilemeyeceğini 2020 yılında sormuştuk. 2 yıl önce bu ifadeyi yanlış bulanların oranı yüzde 84'ken bu yıl yanlış bulanların oranı yüzde 90'a çıkmış durumda. Fakat özellikle "kesinlikle katılmıyorum" cevabı verenlerin oranının yüzde 55'ten yüzde 68'e çıktığını gözden kaçırmamak gerekiyor. Bir başka deyişle oran fazla değişmese de kişiler çok daha kesin bir şekilde bu durumu reddetmeye başlamışlar.

Ayrıca bu ifadeyi doğru bulma oranı da

%3'lük bir düşüş yaşamış

KIRIL- GAN- LIK

Yakın gelecekte sağlık sorunu yaşamak ilk sırada geliyor

İki yıl içinde başına gelme olasılığı en yüksek iki olay sorusu da bu sene tekrar kullandığımız sorular arasında. Geçen seneye kıyasla sağlık problemi yaşamak ve susuzluk çekmek olaylarında düşüşler varken geri kalan olaylarda artışlar olduğunu gözlemliyoruz. Geçen seneye kıyasla en büyük artış ise gıdaya erişimde zorlanmak.

Öte yanda geçen sene olduğu gibi bu sene de toplumun yarısı sağlık problemleri yaşamayı, başına gelme olasılığı en yüksek olay olarak göstermiş.

Çoğunluk zorluklarla başa çıkmakta zorlanacağını düşünüyor

Önceki soruda sorduğumuz olaylardan birinin kişilerin başına gelmesi takdirde bu yeni duruma nasıl uyum sağlayacaklarını da bu sene tekrar sorduk.

Geçen seneye kıyasla bu tarz durumlara uyum sağlama konusunda çok da büyük bir fikir değişimi olmamış gözüküyor. Kolay uyum sağlarım diyenler 3 puan artmış. Yine de toplumun yüzde 65'i böyle bir durum başlarına geldiği takdirde uyum sağlamakta zorlanacaklarını söylüyorlar.

İlk sıradaki gıda erişimi en büyük kaygı

Başlarına bir olay gelme ihtimali ile uyum sağlama durumlarını karşılaştırdık. 2 yıl içerisinde gıdaya erişime zorlanabileceğini düşünen kişilerin yüzde 70'i bu yeni duruma alışma konusunda zor veya çok daha fazla zorlanacaklarını düşünüyorlar.

Bunu yüzde 69 ile susuzluk çekmek, yüzde 66 ile bir afetten maddi manevi zarar görmek takip ediyor. Göç etmek zorunda kalabileceğini söyleyenler ise diğer gruplara kıyasla kendini daha az kırılğan hissediyor.

Kırılğanlık oranı geçtiğimiz yıla göre azalmış durumda

Bu sene de kişilere yaşadıkları yerde iki yıl içinde başlarına gelme olasılığı en yüksek iki olayı sorduk ve böyle bir olay yaşandığı takdirde kendi durumlarının başkalarına kıyasla nasıl olacağını sorduk. Soldaki grafik Nisan 2021'de yaptığımız araştırmanın, sağdaki grafik ise Ekim 2022 araştırmamızın demografiye göre kırılğanlık algısı.

Öncelikle toplumun geçen seneye kıyasla ya benzer oranda ya da biraz da olsa daha az kırılğan olduğunu görüyoruz. Örneğin 15-24 yaş arası gençler geçen yıl başlarına sayılan olaylardan biri gelmesi halinde başkalarına kıyasla yüzde 64 oranında daha fazla veya çok daha fazla zorlanacaklarını belirtmişler. Bu yıl ise bu oran yüzde 58'e inmiş.

Kimlerin daha kırılgan olduğunu incelediğimizde ise geçen sene olduğu gibi ortalamaya kıyasla kadınlar, eğitim durumu düşük kişiler, muhafazakarlar ve Kürtler başlarına bir şey geldiği takdirde diğer gruplara kıyasla bu yeni duruma daha zor uyum sağlayacaklarını söylüyorlar. Bunun temel sebebi bu gruplarda imkanlara erişimin çok daha kısıtlı olması. Ayrıca muhafazakarlar, modernlere kıyasla ve yaşlılar, gençlere kıyasla kendilerini çok daha kırılgan hissediyorlar. Muhafazakar ve yaşlıların kendilerini daha kırılgan hissetmesinin temel sebebi de aslında bu grupların imkanlara erişiminin daha kısıtlı olması. Zira bu gruplar çoğunlukla eğitim seviyesi ve sosyoekonomik seviyesi daha düşük kişilerden oluşuyor. Öte yandan bir diğer sebep ise yaşlıların ve muhafazakarların zaten genel olarak yeniliklere daha zor uyum sağlaması.

Kırılganlık mesleğe göre değişkenlik gösteriyor

Mesleğe göre inceleme yaptığımızda bazı grupların daha kırılgan bazı grupların ise geçen seneye kıyasla daha az kırılgan olduğu anlaşılıyor. Örneğin devlet memurları geçen sene başlarına sayılan olaylardan biri gelmesi halinde çevrelerine kıyasla yüzde 38 oranında daha kolay uyum sağlayacaklarını söylerken bu sene bu oran yüzde 49. Başka bir deyişle bu kişilerin geçen seneye oranla çok daha az kırılgan olduklarını söyleyebiliriz.

Bu yıl ortalamaya kıyasla daha fazla kırılgan hissedenler işçiler, çiftçi ve hayvancılar, ev kadınları, işsizler ve çalışamaz durumda olanlar. Ev kadınları ve işsizler geçen sene de ortalamaya kıyasla daha kırılgandı.

Geçen sene başlarına sayılan olaylardan biri gelmesi halinde çevrelerine kıyasla bu duruma daha zor veya çok daha zor alışacağını söyleyen çalışamaz haldeki kişiler yüzde 62'ye bu yıl yüzde 83 oranında zor alışacaklarını dile getiriyor. Ayrıca geçen sene en kırılgan grup ev kadınlarken bu sene en kırılgan grubun çalışamaz haldeki kişiler olduğunu görüyoruz. Çalışamaz halde olanlar haricinde serbest meslek sahiplerinin, işçi ve özel sektör çalışanlarının da kırılganlığı ufak da olsa artmış.

Son olarak gelir durumuna göre incelediğimizde bütün gelir gruplarının geçen seneye kıyasla daha az kırılgan olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca gelir durumu artıkça kırılganlığın da azaldığı gözden kaçmamalı. Bunu daha önce de belirttiğimiz üzere imkanlara erişim ile açıklamak mümkün.

Gençler daha az kırılganlık hissediyor

Önceki iki grafiklerde anlattığımız değişimlerin daha rahat görünebilmesi için ortalama grafiğine de bakabiliriz. Bu grafikte daha açıkça gözüktüğü üzere çalışamaz haldeki bireyler geçen yıla oranla kendilerini çok daha fazla kırılgan hissederken devlet memurları ve 15-17 yaş arası gençlerde bu durum tam tersi.

Ortalama grafiğinden de görülebileceği gibi neredeyse tüm demografik gruplar geçen seneye kıyasla kendini daha az kırılgan hissediyor. Öte yandan özel sektör çalışanları, işçiler, serbest meslek sahipleri ve çalışamaz haldeki kişiler daha kırılgan hissediyorlar.

Geçen seneye kıyasla kırılganlığında değişiklik olmayan gruplardan bazıları ise lise mezunları, Modernler, Geleneksel Muhafazakarlar, emekliler ve alt orta sınıflar.

Yakın gelecekte sağlık sorunu yaşamak ilk sırada geliyor

"İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?" sorusu ile "Peki başınıza böyle bir olay gelirse, başkalarına kıyasla sizin durumunuz nasıl olur?" sorularını birleştirerek yeni bir kırılganlık değişkeni oluşturduk. Buna göre toplumun yüzde 5'i iklim değişikliği konusunda endişeli değil ve başına bir olay gelmesi durumunda kolay uyum sağlayacağını belirtiyor. Yüzde 5'lik bir kesim iklim değişikliği konusunda endişeli değil fakat başına bir olay gelmesi durumunda zor uyum sağladığını diyor. Yüzde 35'lik bir kesim ise iklim değişikliği konusunda endişeli fakat kolay uyum sağlayacağını, yüzde 59'luk bir kesim ise hem endişeli hem de bu yeni duruma zor uyum sağlayacağını düşünüyor.

Hem endişeli hem de zor uyum sağlayacağını düşünenlerin çoğunluğu kadınlar

Bu yeni değişkende koyu turunu ile temsil edilen, iklim değişikliği konusunda hem endişeli olup hem de başına bir şey gelmesi durumunda diğer kişilere göre daha zor uyum sağlayacağını söyleyen bireylerin daha kırılgan olduğunu söyleyebiliriz.

Hem endişeli hem de zor uyum sağladığını diyen grubu incelediğimizde, ortalamaya kıyasla bu grubu daha çok kadın, 18 yaş altı çocuğu olan kadınlar, eğitim seviyesi daha düşük kişiler, ev kadınları ve işsizlerin oluşturduğunu görüyoruz.

İklim değişikliği endişesi artıyor

2018'den beri her yıl iklim değişikliği konusunda endişe sorusunu soruyoruz. Toplumun endişe oranı çeşitli dönemlerde azalıp çeşitli dönemlerde de artıyor. Fakat bu sene geçmiş yıllara kıyasla iklim konusunda endişenin büyük miktarda arttığını görüyoruz. Örneğin geçen sene yüzde 65'lik bir kesim iklim değişikliği konusunda endişeli olduğunu belirtirken bu yıl bu oran 19 puan artarak yüzde 84'e çıkmış durumda.

Geçmiş dönemlerdeki en yüksek oran 2018 yılına ait. 2018'de iklim değişikliğinden endişeli olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 76'ydı.

Bu değişimin bir sebebi elbette ki insanların endişe seviyesinin gerçekten artması olabilir. Öte yandan araştırmanın demografi kısmında da bahsettiğimiz gibi bu araştırmaya katılanların eğitim seviyesinin ve gelir durumunun ortalamasının biraz daha üzerinde olması da bu endişe seviyesinin yüksek çıkmasında bir rol oynamış olabilir. Üçüncü olarak ise bu soru öncesinde sorduğumuz çevre sorunuyla ilgili sorular, kişilerin endişe seviyelerini yükseltmiş veya endişe seviyelerini olduğundan daha yüksek söylemelerine neden olmuş olabilir.

Yale Üniversitesi araştırmasına katılan Türklerin %80'i endişeli

Yale Üniversitesi'nin 18 yaş üzeri Facebook kullanıcılarına uluslararası bir şekilde yaptığı, Türkiye'den de 1158 kişinin katıldığı International Public Opinion on Climate Change (IPOCC)* araştırmasından esinlenerek toplumun iklim değişikliğine ilişkin endişe ve risk algısını ölçtük.

Bu araştırmada aşağıda listelediğimiz soruları biz de araştırmamıza katılan kişilere yönelttik: "How worried are you about climate change?"
"How much do you think climate change will harm future generations of people?"
"How much do you think climate change will harm you personally?"

"How worried are you about climate change?" şeklinde sorulan soruyu biz 2018'den beri "İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?" şeklinde soruyoruz. IPOCC araştırmasında 4'lü ölçek şeklinde sordukları bu soruya Türkiye'deki katılımcılar yüzde 45 oranında çok endişeli, yüzde 35 oranında endişeli, yüzde 11 endişeli değil ve yüzde 8 hiç endişeli değil yanıtlarını vermiş. Genel bir çerçeveden bakarsak Türkiye katılımcılarının yüzde 80'i endişeli, yüzde 19'u ise endişeli değil.

Bizim araştırmamızda ise kararsızları saymadığımız durumda iklim değişimi konusunda çok endişeli olanlar yüzde 31, endişeli olanlar yüzde 53, endişeli olmayanlar yüzde 6, hiç endişeli olmayanlar ise yüzde 3. Yine genel bir çerçeveden bakarsak bizim araştırmamızda bu konuda endişeli olanlar yüzde 86, olmayanlar ise yüzde 9. Yani iklim değişikliği konusunda endişeli olma durumumu için IPOCC araştırmasında bulunan endişe oranıyla bizim verimiz bir hayli örtüşüyor.

İklim krizi konusunda endişeler ortak

İklim değişikliği konusundaki endişeyi demografik olarak incelediğimizde daha önceki pek çok sonuca benzer kıyaslar ortaya çıkıyor. Örneğin eğilimlere göz attığımızda daha önceki grafiklerde de anlattığımız gibi kadınlar erkeklere kıyasla, gençler yaşlılara kıyasla daha fazla endişeliler. Ayrıca modernlik durumu, gelir ve eğitim seviyesi arttıkça, inanç seviyesi azaldıkça iklim konusunda endişelenme durumu da artıyor.

Bir başka benzer durum da endişenin ortaklığında. Pek çok konuda zaman zaman çatışan ve kutuplaşan kesimler mesele iklim değişikliği olduğunda endişe etmekte ortaklaşıyor.

İklim değişikliği konusunda en az endişe eden grup Dindar Muhafazakarlar. Öte yandan her 4 Dindar Muhafazakarlardan 1'i bu konuda çok endişelendiğini belirtmiş. Genel bir çerçeveden bakarsak da yüzde 77'si iklim değişikliği konusunda endişeli. İklim konusunda en az endişelenen grubun dahi bu derece yüksek oranlarla endişesini ifade etmesi gerçekten dikkate değer bir olgu.

İklim değişikliği konusunda en çok endişelenen gruplar ise 15-17 yaş arası gençler, üniversite mezunları ve inançsız kesim. Bu noktada eğitim seviyesi ve dolaylı olarak bilinç arttığı ölçüde endişe seviyesinin de arttığını söyleyebiliriz.

Toplumun büyük çoğunluğu bu soruya "endişeliyim" diyor

Aynı soruya verilen cevapların ortalamalarından da kimlerin daha endişeli kimlerin ise ortalamaya kıyasla daha az endişeli olduğunu rahatlıkla görebiliriz.

Önceki sayfada da açıkladığımız gibi endişe konusunda bir ortaklık olduğu bu grafikte daha rahat anlaşılıyor. Toplumun büyük çoğunluğu bu soruya ortalama 4 puan yani "Endişeliyim"e denk gelen bir yanıt vermiş.

Ayrıca bu konuda en endişeli kesimlerin inançsızlar, ateistler, modernler, üniversite mezunları ve 15-17 yaş arası gençler olduğu bu grafikte çok daha kolay anlaşılabilir.

%90'imıza göre iklim değişikliği gelecek nesiller için tehlikeli!

Yale Üniversitesi'nin 18 yaş üzeri Facebook kullanıcılarına uluslararası bir şekilde yaptığı, Türkiye'den de 1158 kişinin katıldığı International Public Opinion on Climate Change (IPOCC)* araştırmasından esinlenerek toplumun iklim değişikliğine ilişkin endişe ve risk algısını ölçtük.

"How much do you think climate change will harm future generations of people?" şeklinde sorulan soruyu biz "Sizce iklim değişikliği gelecek nesiller için ne kadar tehlikeli?" şeklinde sorduk. IPOCC araştırmasına Türkiye'den katılanların yüzde 63'ü iklim değişikliğini çok tehlikeli bulduklarını, yüzde 12'si orta derecede tehlikeli bulduklarını, yüzde 4'ü biraz tehlikeli bulduklarını belirtmiş. Yüzde 3'lük bir kesim hiç tehlikeli bulmazken, yüzde 5 fikri olmadığını söylemiş. Son olarak yüzde 13'lük bir kesim soruya cevap vermemeyi tercih etmiş. Genel bir çerçeveden bakacak olursak IPOCC araştırmasına Türkiye'den katılanların yüzde 79'luk bir bölümü iklim değişikliğinin gelecek nesiller için biraz da olsa tehlikeli olduğunu düşünüyor. Fakat cevap vermeme oranını hesaplamadan çıkardığımızda iklim değişikliğinin gelecek nesiller için biraz da olsa tehlikeli olduğunu düşünme oranı yüzde 90'a çıkıyor.

IPOCC araştırmasındaki bu soruya hem cevap vermeme oranının yüksek olması hem de bizim Likert ölçeğimizin derecelendirme şeklinin farklı olması sebebiyle verimizle birebire yakın bir karşılaştırma yapmak zor. Fakat genel bir çerçeveden karşılaştırdığımızda bizim verimizde iklim değişikliğini gelecek nesiller için tehlikeli ve çok tehlikeli bulanların oranı yüzde 88, tehlikeli bulmayanların oranı yüzde 3 ve kararsız olanların oranı yüzde 8. Bir önceki soruda da olduğu gibi bu soruda da cevap vermeyenleri denklemden çıkardığımızda IPOCC araştırmasıyla bizim bulgularımızın benzerlik taşıdığını görüyoruz.

İklim krizi her kesim için tehdit unsuru

İklim değişikliğinin gelecek nesiller için tehlikesini sorduğumuz soru için demografik kırılımları incelediğimizde de endişe konusunda benzer bir ortaklaşma söz konusu. Toplumun her kesimi iklim değişikliğini gelecek nesiller için büyük bir tehlike unsuru olarak görüyor.

Fakat açık bir şekilde de görülebildiği üzere gelecek nesiller için kaygının çok daha yüksek olduğunu görüyoruz. Örneğin iklim krizi için endişelenenlerin oranı yüzde 84'ken iklim krizinin gelecek nesiller için tehlikeli olacağını düşünenlerin oranı yüzde 90. Fakat biraz daha yakından baktığımızda iklim krizini gelecek nesiller için tehlikeli bulan bu yüzde 90'lık oranın yüzde 73'ü çok tehlikeli olacağını düşünüyor ve bu yüksek oran tüm demografik kümelerde kendini açıkça belli ediyor. Ayrıca iklim konusunda endişede sorusunda anlattığımız eğilimler burada da kendini gösteriyor. Gelir düzeyi, eğitim durumu ve modernlik arttıkça gelecek nesiller için endişe etme oranı da artıyor.

Öte yandan farklı eğilimler de mevcut. Örneğin iklim değişikliğini tehlikeli bulma durumu yaş ortalaması arttıkça yükseliyor. Fakat gelecek nesiller için tehlikeli bulma durumu en yüksek grup 33-48 yaş aralığındaki kişiler. Bunun bir sebebi bu yaş grubunda çocuk sahibi olma durumunun yüksek olması ve daha yaşlı kişilere göre bilinç durumunun daha yüksek olması olabilir. Yine benzer şekilde 25 yaş ve üzeri kişiler az da olsa 15 - 24 yaş aralığındaki gençlere kıyasla bu durumu biraz daha tehlikeli buluyor.

Bu anlattığımız eğilimleri ortalama grafiğinden de görmek mümkün.

Büyük çoğunluğumuza göre iklim krizi kendi hayatımız için de tehlikeli

Yale Üniversitesinin 18 yaş üzeri Facebook kullanıcılarına uluslararası bir şekilde yaptığı, Türkiye'den de 1158 kişinin katıldığı International Public Opinion on Climate Change (IPOCC)* (İklim Değişikliğine İlişkin Uluslararası Kamuoyu Görüşü) araştırmasından esinlenerek toplumun iklim değişikliğine ilişkin endişe ve risk algısını ölçtük.

"How much do you think climate change will harm you personally?" şeklinde sorulan soruyu biz de anket formumuzda "Sizce iklim değişikliği sizin hayatınız için ne kadar tehlikeli?" şeklinde sorduk. IPOCC araştırmasına Türkiye'den katılanların yüzde 47'si çok tehlikeli olduğunu, yüzde 21'i orta derecede tehlikeli olduğunu, yüzde 8'i biraz tehlikeli olduğunu yüzde 5 ise hiç tehlikeli bulmadığını söylemiş. Yüzde 19'luk bir kesim fikri olmadığını belirtmiş. Gelecek nesiller için tehlike algısının ölçüldüğü sorudakinin tersine bu soruya cevap vermeyenlerin oranı yüzde 1'in altında. Yine genel bir çerçeveden bakacak olursak IPOCC araştırmasına Türkiye'den katılanların yüzde 76'lık bir bölümü iklim değişikliğinin kendi hayatları için en azından biraz da olsa tehlikeli olduğunu düşünüyor.

Bu verileri kendi bulgularımızla karşılaştırdığımızda yine oranlarımızın birbirine çok benzediğini görüyoruz. Bizim verimizde de kişilerin yüzde 75'i iklim değişikliğinin kendi hayatları için tehlikeli veya çok tehlikeli olduğunu düşünüyor. Yüzde 8'lik bir oran hiç tehlikeli veya tehlikeli bulmadığını belirtirken yüzde 17 de bu soruda kararsız kalmış.

Yale Üniversitesinin Facebook üzerinden gerçekleştirdiği bu araştırma ile bizim araştırmamız arasında elbette ki temelde anket metodolojisi olmak üzere yöntem, örneklem, ölçek, ağırlıklandırma gibi çeşitli alanlarda farklılıklar mevcut. Buna rağmen bu üç soru için yaptığımız karşılaştırmalardan da anlaşılacağı üzere bizim bulgularımızla Yale Üniversitesinin bulguları genel bir perspektiften baktığımızda oldukça benzer.

18 yaş altında çocuğu olanlar iklim krizi konusunda daha hassas

Kişiler iklim değişikliğini gelecek nesiller için daha tehlikeli bulurken kendi hayatları için daha az tehlikeli bulma eğilimdedir.

İklim değişikliğini kendi hayatı için en tehlikeli görenler yüzde 80 ile 18 yaş altı çocuğu olanlar, yüzde 80 ile 33-48 yaş aralığındakiler, yüzde 79 ile kadınlar, ateistler ve inançsızlar. Bunu yüzde 77 ile emekliler, üniversite mezunları ve gelir bakımından yeni orta sınıflar takip ediyor. Diğer çalışma gruplarına kıyasla emekliler biraz da olsa iklim krizini kendi hayatları için daha tehlikeli buluyor.

İklim değişikliğini kendi hayatları için en az tehlikeli görenler ise yüzde 70 ile üst sınıf, yüzde 71 ile erkekler ve 49 yaş ve üzeri kişiler. Bunu yüzde 72 ile beyaz yaka çalışanlar takip ediyor. Bu grupları incelediğimiz zaman aslında ortak bir noktaları olduğunu görüyoruz. Üst sınıf mensupları alt sınıflara göre, erkekler kadınlara göre, beyaz yaka çalışanlar da diğer meslek gruplarına göre kaynaklara erişim konusunda daha şanslı.

Ortalamalara baktığımızda ise en düşük tehlike algısına sahip kesimin Sofular olduğunu görüyoruz. Öte yandan onların cevaplarının da ortalaması 4 puan yani "Tehlikeli"ye denk geliyor. Başka bir deyişle ortalamada en düşük tehlike algısına sahip kesim bile iklim değişikliğini kendi hayatı için tehlikeli buluyor.

Kendisi için endişeli olanlar gelecek nesiller adına da endişeli

İklim değişikliğine yönelik tehdit algısını ölçmek için kullandığımız iki sorunun birbirlerine oranını incelemek de kırılma derecesini daha iyi anlamamıza yarayacaktır. İklim değişikliğini kendi hayatı için tehdit olarak görme oranı arttıkça gelecek nesiller için de tehlikeli görme eğilimi artıyor.

İklim değişikliğini kendi hayatı için hiç tehlikeli bulmayanların yüzde 35'i gelecek nesiller için tehlikeli buluyor. Yine iklim değişikliğini tehlikeli bulmayanlara baktığımızda bu kesimin de yüzde 54'ü gelecek nesiller için tehlikeli olduğunu düşünüyor. Kendi hayatına yönelik tehditte kararsız kalanların ise yüzde 68'i iklim değişikliğini gelecek nesiller için tehlikeli buluyor.

Son olarak iklim krizini kendi hayatı için tehlikeli ve çok tehlikeli görenlerin neredeyse hepsi bu durumu gelecek nesiller için de tehlikeli görüyor. Öte yandan iklim değişikliğini kendi hayatı için çok tehlikeli görenlerin yüzde 96'sı, tehlikeli bulanların ise yarısının iklim değişikliğini gelecek nesiller için çok tehlikeli bulduğunu da atlamamak gerekiyor.

Kendisi için endişeli olmayanlar gelecek nesiller için de konuya kayıtsız kalıyor

Bu iki soruyu tam ters şekilde incelemek de mümkün. İklim değişikliği krizini gelecek nesiller için hiç tehlikeli ve tehlikeli bulmayanların çok büyük bir çoğunluğu iklim krizini kendi hayatları için de bir tehdit unsuru olarak görmüyor. Bir diğer bulgu da iklim krizini gelecek nesiller için tehlikeli bulma konusunda kararsız kalanlarda. Bu kişilerin yüzde 69'u iklim krizinin kendi hayatlarını etkileyebileceği konusunda da kararsız. Son olarak iklim krizini gelecek nesiller için tehlikeli bulanların yüzde 67'si ve çok tehlikeli bulanların yüzde 87'si bu durumu kendi hayatları için de tehlikeli bulma eğilimdedir.

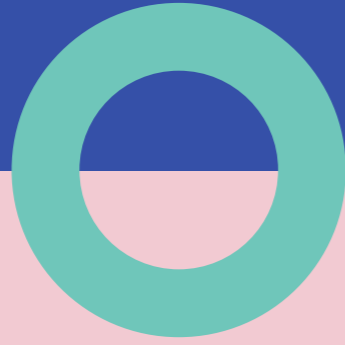
Bu üç soruda da endişe oranımız yüksek

"İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?"

"Sizce iklim değişikliği gelecek nesiller için ne kadar tehlikeli?"

"Sizce iklim değişikliği sizin hayatınız için ne kadar tehlikeli?"

5'li Likert ölçeği ile sorduğumuz (1- Hiç endişeli değilim --- 5- Çok endişeliyim ve 1- Hiç tehlikeli değil --- 5- Çok tehlikeli) bu 3 soruyu birleştirerek bir endişe endeksi oluşturduk. Buna göre bu üç sorudan en az 1 tanesi için endişeli veya çok endişeli olanlar açık sarı ile, en az 2 tanesi için endişeli veya çok endişeli olanlar turuncu ile, her bir soru için endişeli veya çok endişeli olanlar kırmızı renkle gösterildi. Hiçbiri için endişesi olmayanlar veya kararsızlar ise gri ile temsil edilmektedir.

Buna göre aslında toplumun yüzde 67'si her bir soru için en az 4 veya 5 puan vererek ne kadar endişeli olduklarını belirtmişlerdir. Toplumun yüzde 18'i en az iki soru için, yüzde 7'si ise yalnızca bir soru için endişe duymaktadır. Öte yandan yalnızca yüzde 7'lik bir kesim bu üç soru için endişeli değil veya kararsız.

İklim değişikliğini kendi hayatları için en az tehlikeli görenler ise yüzde 70 ile üst sınıf, yüzde 71 ile erkekler ve 49 yaş ve üzeri kişiler. Bunu yüzde 72 ile beyaz yaka çalışanlar takip ediyor. Bu grupları incelediğimiz zaman aslında ortak bir noktaları olduğunu görüyoruz. Üst sınıf mensupları alt sınıflara göre, erkekler kadınlara göre, beyaz yaka çalışanlar da diğer meslek gruplarına göre kaynaklara erişim konusunda daha şanslı.

Ortalamalara baktığımızda ise en düşük tehlike algısına sahip kesimin Sofular olduğunu görüyoruz. Öte yandan onların cevaplarının da ortalaması 4 puan yani «Tehlikeli»ye denk geliyor. Başka bir deyişle ortalamada en düşük tehlike algısına sahip kesim bile iklim değişikliğini kendi hayatı için tehlikeli buluyor.

Her kesim iklim değişikliği konusunda kırılgan

Endişe seviyesini demografik olarak incelediğimizde yine toplumun her kesiminde bir ortaklaşma olduğunu görüyoruz. Başka bir deyişle toplumun her kesimi iklim değişikliği için endişeli ve iklim değişikliğini kendi hayatına ve/veya gelecek nesillerin hayatına karşı bir tehdit unsuru olarak görüyor. Pek çok konuda ayrışan ve kutuplaşan farklı toplum katmanlarının mesele iklim değişikliği ve gelecek olduğu zaman benzer endişeler taşıması önemli bir bulgu.

Örneğin toplumun yüzde 67'si her 3 soru için de endişeli. Yani toplumun yüzde 67'si iklim değişikliği konusunda endişeli olmanın yanında iklim değişikliğini kendi hayatı ve gelecek nesiller için tehlikeli buluyor. Bu 3 soru için de en düşük endişeye sahip kesim yüzde 63 ile 49 yaş ve üzeri.

Öte yandan yüzde 7'lik bir kesim hiçbir soru için endişeli olmadığını belirtmiş. Hiçbir konuda endişeli olmamaya göre incelediğimizde ise en yüksek oranın yüzde 10 ile 15-17 yaş aralığındaki gençlerde olduğunu görüyoruz. Geniş bir çerçeveden baktığımızda ise bu değerlerin aslında çok küçük farklar olduğunu anlıyoruz.

Kişiler modernleştikçe endişe artıyor

Endişede ortaklaşmaya en güzel örneği hayat tarzlarını inceleyerek verebiliriz. Pek çok konuda kendini Modern olarak tarif edenler ile Geleneksel Muhafazakar veya Dindar Muhafazakar olarak tarif eden kümeler arasında gözle görülür biçimde fikir ayrılıkları olur. Burada da Modernleştikçe artan bir endişe eğilimi görüyoruz. Öte yandan bu farklar birbirinden çok da farklı sayılmaz. Tüm demografi grupları içinde en az endişeli olduğunu ifade eden kesim olan Dindar Muhafazakarların yalnızca yüzde 11'i bu üç soru için endişeli olmadığını dile getirmiş. Geri kalan yüzde 89'luk kesim ise bu sorulardan en az biri için endişeli.

PRA- TIK- LER

Her 10 kişiden
9'u sorumluluk
alması gerektiğine
inanıyor. ←

Sorumluluk bilinci gelecek için umutlandırıyor

İklim değişikliği konusunda bireysel olarak sorumluluk alması gerektiğini düşünenlerin oranı umut verici. Bu konuyu demografik değişkenlere göre incelediğimizde iklim değişikliği konusunda endişeye benzer şekilde toplumda bir ortaklaşma görüyoruz. Zira toplumun her kesiminin çok büyük bir bölümü sorumluluk almaya açık.

Bu konuda bireysel sorumluluk almaya en gönüllü kesimler yüzde 94 ile 18 yaş altı çocuğu olan kadınlar ve yine yüzde 94 ile üniversite mezunları.

En az gönüllü kesimler ise yüzde 82 ile Kürtler, yüzde 86 ile Dindar Muhafazakarlar ve yine yüzde 86 ile kendini en dindar küme olarak tarif eden Sofular. En az sorumluluk almaya açık bu kümelerde bile her 10 kişiden en az 8'i bireysel olarak sorumluluk alması gerektiğine inanıyor.

Çevreye duyarlı markalara tercih azalıyor

2012 yılında sorduğumuz bir soruyu bu yıl da sorduk. 10 yıl önce toplumun yüzde 28'i çevreye duyarlı markayı pahalı olsa dahi olsa sık sık veya her zaman tercih edeceğini belirtmiş. 2022 yılına geldiğimizde ise bu oranın yüzde 11'e düştüğünü görüyoruz.

Bu ifadeye hiçbir zaman veya nadiren diyenlerin de yüzde 11 arttığı anlaşılıyor. 10 yıldaki bu kötüye giden değişimde elbette ki akla ilk gelen etmen ekonomik durumun kötüye gitmesi ve alım gücündeki düşüşün insanların alışveriş pratiklerini değiştirmeye itmesi.

Çevreye duyarlı ürün tercihinde gelir seviyesi önemli yere sahip

Bu soruyu demografik kümelerle göre incelediğimizde alım gücünün düşüşü ve alışveriş pratiklerinin değişmesi arasındaki bağlantıyı görebiliyoruz. Zira çevreye duyarlı ürünleri pahalı da olsa tercih etme eğilimindeki en önemli belirleyici gelir seviyesi. Ekonomik refah yükseldikçe çevreye duyarlı ürünleri pahalı da olsa tercih ederim deme oranı da artıyor. Bu soru için sık sık ve her zaman diyen alt gelirli kişiler yüzde 8'ken bu oran üst gelirli kişilerde yüzde 17'ye çıkıyor.

Bu durumun diğer demografik kümeleri de etkilediği görülüyor. Örneğin bu tarz ürünleri alma oranı en düşük kişiler lise altı eğitime sahip kişiler, Muhafazakarlar, Sofular ve ev kadınları. Tüm bu kümelerin ortak noktası ise ortalamaya kıyasla bu kümelere dahil olan kişilerin gelir seviyesinin daha az olması.

Bu soruya sık sık veya her zaman deme oranı en yüksek kümeler ise yüzde 17 ile yüksek gelirli kişiler, yine yüzde 17 ile Ateistler, yüzde 16 ile beyaz yakalılar ve yüzde 15 ile üniversite mezunları.

İklim değişikliği konusunda sorumluluk almamayı diyenlerin yüzde 59'u çevreye duyarlı markaları pahalı olsa tercih etmezken yüzde 12'si tercih ettiğini bildiriyor. İklim değişikliği beni ilgilendirmiyor diyenlerde ise bu oranlar sırasıyla yüzde 74 ve yüzde 7.

Baktığımız zaman bu iki kesim arasında çevreci ama pahalı markaları tercih etme durumunda pek bir fark yokmuş gibi dursa da aslında çevre konusunda sorumluluk bilinci hisseden bireylerin bu yargıya çok daha az oranda negatif yanıt verdikleri görülüyor.

İklim krizi konusunda diğer çarpıcı istatistikler

İklim değişikliği konusunda sorumluluk hissedenlerin yüzde 89'u iklim değişikliği konusunda endişeli hissediyor. Sorumluluk hissetmeyen kişilerde ise bu oran yalnızca yüzde 42.

İklim değişikliği konusunda sorumluluk almamayı diyenlerin yüzde 92'si iklim değişikliğinin gelecek nesiller için tehdit olarak görüyor. İklim değişikliği beni ilgilendirmiyor diyenlerde ise bu oran yüzde 61.

İklim değişikliği konusunda sorumluluk hissedenlerin yüzde 80'i iklim krizinin kendi hayatları için tehlikeli olduğunu düşünürken iklim krizi beni ilgilendirmiyor diyenlerde bu oran yalnızca yüzde 38.

İklim değişikliği konusunda endişe seviyesinin de sorumluluk bilinci ile göreceli bir şekilde arttığını görüyoruz. İklim değişikliği konusunda hiç endişeli değilim diyenlerin ancak yüzde 46'sı iklim değişikliği için kendini de sorumlu tutarken çok endişeli olanlarda bu oran yüzde 96'ya çıkıyor.

İklim değişikliği konusundaki endişe gibi iklim değişikliği hakkındaki tehlike algısı da sorumluluk bilinci ile bir korelasyon içinde. İklim değişikliğinin gelecek nesiller için hiç tehlikeli olmadığını düşünenlerin yüzde 40'ı, çok tehlikeli olduğunu düşünenlerin ise neredeyse tamamı bu konuda kendisinin de sorumluluk alması gerektiğini düşünüyor.

İklim değişikliğinin kendi hayatı için hiç tehlikeli olmadığını düşünenlerin yüzde 34'i, çok tehlikeli olduğunu düşünenlerin ise yine neredeyse tamamı bireysel bir sorumluluğu kabul ediyor.

İklim değişikliği konusunda sorumluluk almaya bilincine göre pratikleri incelediğimizde çok da şaşırtıcı olmayan sonuçlarla karşılaşılıyor. İklim değişikliği için sorumluluk alması gerektiğini düşünenlerin yüzde 72'si geri dönüşüm yaptığını ve plastik kullanımını azalttığını söylüyor. Öte yandan iklim değişikliği beni ilgilendirmiyor diyenlerde bu ifadeye katılma oranı yüzde 54.

İklim değişikliği için sorumluluk alması gerektiğini düşünenlerin yüzde 76'si elektrik kullanımını azaltacak uygulamalar yaptıklarını dile getiriyorlar. İklim değişikliği beni ilgilendirmiyor diyenlerde bu ifadeye katılma oranı yüzde 54. Her iki pratikte de iklim değişikliğini kendi sorumluluk alanı dahilinde görmeyenler Türkiye ortalamasının oldukça aşağısında kalıyor.

İklim değişikliği için sorumluluk alması gerektiğini düşünenlerin yüzde 58'i araba kullanmak yerine daha çevreci alternatifleri kullandıklarını söylüyor. İklim değişikliği beni ilgilendirmiyor diyenlerin ise yüzde 42'si bu durumu gerçekleştiriyor.

İklim değişikliği için sorumluluk alması gerektiğini düşünenlerin yarısı sürdürülebilir markaları tercih ediyorlar. İklim değişikliği beni ilgilendirmiyor diyenlerde ise bu oran yalnızca yüzde 29. Az önce de dile getirdiğimiz gibi iklim değişikliği için bireysel olarak sorumluluk hissetmeyenler Türkiye ortalamasının oldukça altında.

İklim değişikliği konusunda sorumluluk almamayı diyenlerin yüzde 51'i, iklim değişikliği beni ilgilendirmiyor diyenlerin ise yalnızca yüzde 28'i evinin yalıtımını yaptırdığını ifade ediyor.

İklim değişikliği konusunda sorumluluk almamayı diyenlerin yüzde 20'si, beni ilgilendirmiyor diyenlerin ise yüzde 12'si iklim değişikliği politikaları için oy verdiği partiyi değiştirebileceğini söylüyor.

Vejetaryen veya vegan beslenme konusunda sorumluluk bilincinin pek de etkili olmadığını görüyoruz. Her iki kesim de yüzde 5 oranında vegan veya vejetaryen beslendiğini veya bu çeşit beslenme şekillerine eskiden sahip olduklarını belirtiyorlar.

Elektrikli araba kullanma durumunda da benzer bir durum söz konusu. Bu iki kesim de yüzde 9 oranında elektrikli araba kullandığını ifade ediyor.

Son olarak iklim değişikliği konusunda sorumluluk almamayı diyenlerin yüzde 10'u, iklim değişikliği beni ilgilendirmiyor diyenlerin ise yüzde 4'ü iklim değişikliği eylemlerine katıldıklarını ifade ediyor.

KONDA
ARAŞTIRMA VE DANIŞMANLIK

yuvam^o
dünya

**BİRLEŞİK
ÖDEME**
UNITED PAYMENT

**SECURE
FUTURE**

Hep birlikte gezegenimizi daha iyi bir geleceğe taşımak istiyoruz.
Yuvamız dünyaya sevgi ve saygıyla...